

Kommentarer og referencer

Tabel 1-81

Nedenfor bringes en række supplerende oplysninger til de enkelte tabeller. For hver tabel oplyses således om formål, kilder og metoder samt anden offentliggørelse.

1. Befolkningens udvikling

Formål: Tabellen giver en samlet oversigt over befolkningsudviklingen og de enkelte komponenter - levendefødte, døde og udenlandske vandringer - der bestemmer denne. Desuden giver tabellen en oversigt over antallet af indenlandske flytninger, vielser og skilsmisser.

Kilder og metoder: *Levendefødte* omfatter levendefødte børn, født i Danmark eller Grønland af mødre, som er bopossende i Danmark.

Døde omfatter alle dødsfald blandt personer med fast bopæl i Danmark, uanset om dødsfaldet indtræffer i Danmark eller i udlandet.

Indvandrede omfatter nordiske statsborgere, som tager fast ophold her i landet, samt ikke-nordiske statsborgere, som får opholdstilladelse for mere end tre måneder; desuden medregnes flytninger til Danmark fra Færøerne og Grønland. Endelig medregnes udlændinge, som har været forsvundne uden flytteanmeldelse og som genfindes.

Udvandrede omfatter personer, som rejser til udlandet og opgiver deres bopæl her i landet; desuden medregnes flytninger fra Danmark til Færøerne og Grønland. Endelig medregnes udlændinge, som forsvinder uden flytteanmeldelse.

Flytninger omfatter alle personer, der skifter bopæl inden for landets grænser. Der skelnes mellem flytninger inden for en kommune (subkommunale) og flytninger mellem kommuner.

Vielser omfatter de vielser, hvor begge ægtefæller har bopæl i Danmark, samt de vielser, hvor kun den ene ægtefælle har bopæl i Danmark.

Skilsmisser omfatter de skilsmisser, hvor begge parter har bopæl i Danmark, samt de skilsmisser, hvor kun den ene af parterne har bopæl i Danmark.

Fødselsoverskuddet beregnes som forskellen mellem antal levendefødte og antal døde.

Nettoindvandringen beregnes som forskellen mellem antal ind- og udvandringer.

Den samlede nettotilgang i befolkningen fremkommer herefter som summen af fødselsoverskuddet og nettoindvandringen.

Grundlaget for opgørelserne er frem t.o.m. 2. kvartal 2007 Danmarks Statistiks befolkningsstatistikregister, hvis oplysninger stammer fra udtræk fra det centrale personregister, CPR. Ved opgørelserne tages der hensyn til det forhold, at hændelser (fødsler, dødsfald, flytninger og udenlandske vandringer) indberettes til CPR med en vis forsinkelse. Hændelser, som er sket i et kvartal, og som indberettes til CPR senest 28 dage efter kvartalets afslutning, er medregnet i statistikken for det pågældende kvartal, mens indberetninger, der indkommer efter denne opsamlingsperiode på 28 dage, er overført til det følgende kvartal.

Danmarks Statistik har pr. 1. juli 2007 omlagt befolkningsstatistikken. Der er tale om en omlægning, som bl.a. gør det muligt i højere grad at tage hensyn til de annullationer og korrektioner, som folkeregistre indberetter til CPR. Ændringen medfører også, at der nu kun medtages hændelser, som er sket i det pågældende kvartal og indberettet med mindre end 30 dages forsinkelse. Tidligere opgørelser med-

tog også hændelser fra tidligere kvartaler, indberettet i det pågældende kvartal.

For de levendefødte og døde betegnes de rent CPR-baserede opgørelser som foreløbige tal; senere fremstilles endelige tal, som er baserede på fødselsanmeldelser og dødsattester i kombination med CPR-materialet. På tilsvarende måde er de tidligste opgørelser af vielser og skilsmisser af foreløbig karakter. De endelige tal fremkommer efter en gennemgang af et helt års viede og skilte mænd og kvinder og en parvis sammenkobling af dem. Ved de endelige opgørelser tages der principielt hensyn til alle forsinkede indberetninger. Erfaringsmæssigt afviger de endelige tal kun ganske lidt fra de CPR-baserede foreløbige tal.

Anden offentliggørelse: Opgørelser vedrørende befolkningens udvikling offentliggøres årligt i publikationen *Befolkningens udvikling*. Hovedtal af statistikken offentliggøres desuden løbende i *Nyt fra Danmarks Statistik* og i *Befolkning og valg* (Statistiske Efterretninger). I *Statistisk Tiårsoversigt* og *Statistisk Årbog* bringes årlige tal for en længere periode om befolkningens størrelse og bevægelser. Desuden bringes oplysningerne i www.statistikbanken.dk.

2. Forsyningsbalance

Formål: Forsyningsbalancen giver et summarisk billede af de vigtigste realøkonomiske størrelser, der kan udledes af nationalregnskabs system af hovedkonti. Forsyningsbalancen viser værdien af de varer og tjenester, som går til endelig anvendelse samt deres fordeling på efterspørgselskomponenterne: privat og offentlig forbrugsudgift, investeringer og dels eksport af varer og tjenester til udlandet. Denne anvendelse af varer og tjenester er alene mulig, fordi der har været en tilsvarende tilgang, som enten kan stamme fra den værditilvækst, der skabes indenlandsk (bruttonationalproduktet, BNP) eller via tilgang fra udlandet (import).

Generelt giver de kvartalsvise nationalregnskaber et samlet og konsistent billede af den kortsigtede økonomiske udvikling inden for rammerne af et system af sammenhængende definitioner og klassifikationer.

I opgørelserne indgår en række af de mest centrale økonomiske størrelser. Det er således muligt at følge udviklingen i BNP (bruttonationalproduktet), privat forbrug, offentlig forbrug, investeringer, import og eksport i såvel løbende som faste priser, samt lønninger, beskæftigelse og præsterede timer. Endvidere er det muligt at følge udviklingen for undergrupper af disse størrelser.

De kvartalsvise nationalregnskaber offentliggøres otte gange årligt. Hvert kvartal offentliggøres første version 60 dage efter kvartalets udløb og derefter i en revideret version ca. 90 dage efter kvartalets udløb.

Kilder og metoder: Ved udarbejdelsen anvendes al løbende konjunkturstatistik, der beskriver delområder inden for økonomi og beskæftigelse. Blandt de vigtigste kilder kan nævnes udenrigshandelsstatistikken, betalingsbalancen, varestatistik, omsætningsstatistik for industri, momsstatistik, detailomsætningsindekset, prisindeks for indenlandsk forsyning, forbruger- og nettoprisindeks, ATP-beskæftigelsesstatistik, Arbejdstidsregnskabet samt en række oplysninger om den offentlige sektors finanser.

Ved at kombinere konjunkturstatistikken med nationalregnskabs begrebsapparat bliver det muligt at afstemme de forskellige udviklingstendenser til et samlet billede af den økonomiske udvikling. I denne fremstillingsproces udnyttes detaljerede oplysninger om strukturelle forhold fra de årlige nationalregnskaber i et varebalancesystem. Beregningernes detaljeringsgrad kan bl.a. illustreres ved, at der som grund-

lag for resultaterne er opstillet i alt godt 2.700 tidsserier. Produktionsmetoden for de kvartalsvise regnskaber kan inddeles i fire trin:

1. Forsystemer, der transformerer oplysninger til inddata i en indikatorbank.
2. Fremstilling af uafstemte kvartalstal.
3. Afstemning og vurdering.
4. Efterbehandling.

Beregningen af kvartalsstørrelserne udføres på ikke-sæson-korrigerede tal, idet langt størstedelen af datagrundlaget foreligger i den form.

Alt i alt beregnes der kvartalsværdier for godt 2.700 serier, som dog for hovedpartens vedkommende hører sammen tre og tre i form af serier for løbende priser, faste priser og prisindeks for samme størrelse. Undtaget fra denne treenighed er en række overførselsposter samt løn-, beskæftigelses- og timeserier.

I det følgende vil de enkelte ovenfor nævnte trin blive kort beskrevet.

Ad 1 Formålet med forsystemerne er at danne inddata til en indikatorbank, der er organiseret efter nogle faste retningslinier. Forsystemerne er fleksible, så tilpasningen til ændringer i datagrundlaget, herunder eventuelle forsinkelser, nemt kan foretages.

Arbejdet med forsystemerne foretages løbende, efterhånden som det nødvendige inddata fremkommer. Der »lukkes« for yderligere inddata to måneder og ti dage efter udgangen af kvartalet, og arbejdet med forsystemerne afsluttes nogle dage senere. Fremkomst af yderligere kildeinformation under selve produktionsfasen inddrages i videst muligt omfang. I indikatorbanken indgår i alt ca. 1150 indikatorer.

Ad 2 Ved at koble indikatorbankens tidsserier til det seneste »endelige« kvartal beregnes værdier for ca. 1150 kvartalsstørrelser i de kvartaler der nyberegnes. På grundlag af identiteter og under antagelse af forskellige sammenhænge beregnes herefter værdier for de øvrige kvartalsstørrelser. Herved vil der være dannet udgangsskøn for samtlige størrelser.

Med udgangspunkt i varefordelingerne fra seneste endelige år foretages derudover en fordeling af tilgangen minus eksporten på den indenlandske anvendelse, hvorved der fremkommer alternative skøn for de indenlandske anvendelser. Disse skøn sammenvejes herefter med udgangsskønnene.

Procedurerne i dette andet trin er fuldt automatiserede, hvorved tidsforbruget reduceres til én dag. En nærmere beskrivelse af beregningsprocedurerne er givet i det efterfølgende afsnit.

Ad 3 De under trin to fremkomne kvartalstal er uafstemte forstået på den måde, at tilgang i alt ikke vil være identisk med anvendelsen i alt. Dette sikres manuelt. Desuden vurderes beregningsresultaterne.

Afstemningen og vurderingerne strækker sig over en uges tid.

Ad 4 Efterbehandlingen består af beregning af kædede værdier, årsopregninger, sæsonkorrigering og tabeludskriftsprogrammer, herunder tabeller til offentliggørelse.

Ved årsopregninger sikres at kvartalstallene indenfor et givet år summerer op til de tal for året som helhed, der er beregnet i de endelige og foreløbige årsregnskaber.

I den resterende del af metodebeskrivelsen gives en mere detaljeret redegørelse for de beregningsprocedurer under pkt. 2, der med udgangspunkt i indikatorbanken fremstiller uafstemte kvartalstal for de 2.700 størrelser. Som nævnt er disse procedurer fuldstændigt automatiserede.

Procedurerne kan groft inddeles i 3 hovedtrin:

1. Beregning af udgangsskøn.
2. Beregning af alternative skøn for den indenlandske anvendelse i løbende priser.
3. Beregning af endelige skøn.

Beregning af udgangsskøn tager udgangspunkt i en sammenkobling af indikatorbanken med kvartalsværdierne for det senest fastholdte kvartal. På basis af de ca. 1150 serier, der herved vil være beregnet, kan et betydeligt antal serier umiddelbart residualberegnes ud fra kravet om at $\text{pris} \times \text{mængde}$ er lig værdi (indikatorbanken indeholder maksimalt indikatorer for 2 af disse serier for hver størrelse). En del af de øvrige serier beregnes herefter ud fra antagelser om sammenhænge mellem serierne. Blandt de væsentligste af disse sammenhænge kan nævnes, at det for en stor del af erhvervene antages, at råstofprocenten i faste priser er uændret i forhold til samme kvartal året før. Ligeledes antages det, at der for visse typer af goder er en nøje sammenhæng mellem udviklingen i produktionen og forbruget af disse.

Efter udnyttelsen af disse antagelser - samt endnu en » $\text{pris} \times \text{mængde} = \text{værdi}$ « residualberegning - er der dannet udgangsskøn for samtlige 2.700 størrelser.

På basis af de beregnede udgangsskøn beregnes herefter alternative skøn for den indenlandske anvendelse ved opstilling af balancer for 1.600 varer og tjenester. Disse beregninger foretages kun i løbende priser.

Første trin i disse beregninger er en fordeling af tilgangen, lagerforskydningerne og eksporten på varegrupper. For industriproduktionens vedkommende hentes varefordelingen fra den kvartalsvise »Varestatistik for industrien«, som indeholder fuldstændige oplysninger om industriens omsætning fordelt på varer og brancher. Korrigeret for omsætningen i virksomheder med under 10 ansatte indgår denne statistik direkte. For de primære erhverv foreligger udgangsskønnene i høj grad direkte på enkeltproduktniveau. For den resterende indenlandske produktion foreligger udgangsskønnene fordelt på godt 60 grupper, og disse fordeles på i alt godt 300 varer og tjenester proportionalt med den pågældende gruppes fordeling i seneste endelige regnskab.

Importen og eksporten af varer hentes direkte fra udenrigshandelsstatistikken, mens fordelingen på tjenester ligger i udgangsskønnene (som kommer fra betalingsbalancestatistikken).

Lagerforskydninger fordelt på 1.300 varer: For industrien haves fra den kvartalsvise lagerstatistik oplysninger om forskydninger i råvarelagre, færdigvarelagre og handelsvarelagre, hver fordelt på 7 industribrancher. Råvarelagerforskydningerne fordeles proportionalt med branchernes inputsammensætning, mens færdig- og handelsvarelagerforskydningerne fordeles proportionalt med outputssammensætningen. Den kvartalsvise lagerværdistatistik giver desuden oplysninger om lagerforskydninger i engroshandel fordelt på 8 engroshandelsbrancher. Disse fordeles på varer på basis af varefordelingerne i de endelige regnskaber. Lagerforskydningerne for detailhandel skønnes, og totalen fordeles på varer. Hertil kommer oplysninger om lagerforskydninger på landbrugsprodukter og energivarer.

Andet trin i beregningen af de alternative skøn består i at beregne basisprisværdier for de ca. 125 grupper af indenlandsk anvendelse (ekskl. lagerforøgelse). Udgangsskønnene for disse grupper foreligger i køberpriser, og ved at fratrække udgangsskønnene for hver gruppes moms og punktafgifter og derefter udnytte forholdet mellem basisprisværdien og den tilsvarende restværdi fra seneste endelige regnskab kan kvartalets basisprisværdi skønnes.

I tredje trin fordeles hver af disse 125 basisprisværdier for

den indenlandske anvendelse på varer. Denne fordeling sker proportionalt med fordelingen i seneste endelige regnskab, idet der dog er taget højde for prisudviklingen frem til seneste foreløbige regnskab.

I fjerde trin summeres herefter den beregnede indenlandske anvendelse (ekskl. lagerforskydninger) for hver af de 1.600 varer og tjenester. Den fremkomne værdi sammenholdes med værdien af tilgangen med fradrag af eksport og lagerforskydninger, og værdien af godets indenlandske anvendelser justeres proportionalt, således at der opnås balance mellem tilgang og anvendelse.

Femte trin består i en summering af de justerede indenlandske anvendelsesværdier til de ca. 125 grupper af indenlandsk anvendelse, samt en efterfølgende opregning til køberprisniveau.

Herved er der dannet alternative skøn i løbende priser for hver af de ca. 125 grupper af indenlandsk anvendelse. Det er indlysende, at disse beregninger foretages selvstændigt for hvert af de kvartaler, der nyberegnes.

Beregningen af endelige skøn i løbende priser sker herefter ved en sammenvejning af udgangsskønnene og de alternative skøn. Vægtene inden for de enkelte grupper er her baseret på erfaringerne fra de foreløbige regnskaber. Korrektionerne til udgangsskønnene i løbende priser videreføres til fastprisværdierne, idet udgangsskønnene for prisindeksene fastholdes.

Anden offentliggørelse: Hovedstørrelserne i forsyningsbalancen offentliggøres i *Nyt fra Danmarks Statistik* og. Detaljerede kvartalsvise og årlige oplysninger publiceres i *Nationalregnskab og betalingsbalance* (Statistiske Efterretninger), i www.statistikbanken.dk samt i årspublikationen *Nationalregnskabsstatistik*.

3. Indkomst, forbrug og opsparing

Formål: Viser både indkomstdannelse og -fordeling samt indkomstanvendelse af den i Danmark skabte værditilvækst. Bl.a. vises anvendelsen af den disponible nationalindkomst til forbrug og opsparing. Forskellen mellem forbrug og opsparing er forbrugstidspunktet, idet den anvendelse, der sker i samme periode som indkomstskabelsen, er forbrug. For begrebsforklaring henvises til *Nationalregnskabsstatistik 2006*.

Kilder og metoder: Ved udarbejdelsen anvendes al løbende konjunkturstatistik, der beskriver delområdet i økonomien. Blandt de vigtigste kilder kan nævnes udenrigshandelsstatistikken, betalingsbalancen, varestatistik, omsætningsstatistik for industri, momsstatistik, detailomsætningsindekset, prisindeks for indenlandsk forsyning, forbruger- og netto-prisindeks samt en række oplysninger om den offentlige sektors finanser.

Ved at kombinere konjunkturstatistikken med nationalregnskabets begrebsapparat bliver det muligt at afstemme de forskellige udviklingstendenser til et samlet billede af den økonomiske udvikling, herunder indkomst, forbrug og opsparing.

Anden offentliggørelse: Indkomst, forbrug og opsparing offentliggøres på kvartalsvis og årlig basis i *Nationalregnskab og betalingsbalance* (Statistiske Efterretninger), årspublikationen *Nationalregnskabsstatistik* og i Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk.

4. Bruttoværditilvæksten fordelt på erhverv

Formål: Bruttoværditilvæksten, BVT, i årets priser viser den indkomst, der tilfalder produktionsfaktorerne som aflønning for den værditilvækst erhvervet selv har skabt via produkti-

onsprocessen. Bruttoværditilvæksten i 2000 priser er et udtryk for erhvervenes skabelse af værditilvækst, når der ses bort fra prisstigninger siden 2000. Udviklingen i tallene tolkes som den mængdemæssige vækst, altså et mål for økonomisk vækst.

Kilder og metoder: Ved udarbejdelsen anvendes al løbende konjunkturstatistik, der beskriver delområdet i økonomien. Blandt de vigtigste kilder kan nævnes udenrigshandelsstatistikken, betalingsbalancen, varestatistik, omsætningsstatistik for industri, momsstatistikken, detailomsætningsindekset, prisindeks for indenlandsk forsyning, forbruger- og netto-prisindeks samt en række oplysninger om den offentlige sektors finanser.

Ved at kombinere konjunkturstatistikken med nationalregnskabets begrebsapparat bliver det muligt at afstemme de forskellige udviklingstendenser til et samlet billede af den økonomiske udvikling, herunder bruttoværditilvæksten.

Anden offentliggørelse: Bruttoværditilvæksten offentliggøres på kvartalsvis og årlig basis i *Nationalregnskab og betalingsbalance* (Statistiske Efterretninger), i årspublikationen *Nationalregnskabsstatistik* samt i www.statistikbanken.dk.

5. Beskæftigelse og præsterede timer fordelt på erhverv

Formål: Ved mange økonomiske analyser er det nyttigt at inddrage oplysninger om forbrug af arbejdskraft. Det er derfor nødvendigt at have opgørelser heraf i henhold til samme definitioner og klassifikationer, som er anvendt i den øvrige del af nationalregnskabet.

Nationalregnskabets beskæftigelsesserier indeholder udover oplysninger om antal beskæftigede personer tillige en opgørelse af arbejdskraftforbruget målt i præsterede arbejdstimer, som er et bedre mængdemål for indsatsen af arbejdskraft i produktionen.

Antal beskæftigede, omfatter alle personer, der leverer arbejdskraft til produktionen af varer og tjenester. Antal præsterede timer omfatter de timer der udføres ved produktionen af varer og tjenester.

Kilder og metoder: Beskæftigelsesserier i de tidligste versioner af det kvartalsvise nationalregnskab er fortrinsvis baseret på ATP- beskæftigelsen (*Beskæftigelsesindikator på grundlag af ATP-indbetalinger*), men også Arbejdskraftundersøgelsen og Arbejdstidsregnskabet indgår. Nye oplysninger fra kildestatistik inddrages løbende i følgende versioner af nationalregnskabet. Den detaljerede opgørelse af Nationalregnskabets beskæftigelsesserier blev i 2002 omlagt med det formål at udvide opgørelserne med opgørelse af præsterede arbejdstimer samt at ændre nationalregnskabets løn- og beskæftigelsestal, så disse baseres på *Arbejdstidsregnskabet*, Danmarks Statistiks integrerede statistik for arbejdsmarkedet etableret i 2000.

Som hidtil offentliggøres antal lønmodtagere og antal beskæftigede i alt, men det skal bemærkes at disse størrelser nu er inkl. personer på barsels- og arbejdsmarkedssorlov i overensstemmelse med ENS95. På www.statistikbanken.dk findes særskilte tabeller (NATK11 og NAT18), hvor beskæftigelsen opdelt på lønmodtagere, selvstændige og i alt opgøres såvel inkl. som ekskl. orlovspersoner.

Den definitoriske afgrænsning af beskæftigelse indebærer, at personer beskæftiget ved residente virksomheder medregnes. Residente virksomheder er enheder, hvis økonomiske interessecentrum er placeret inden for landets økonomiske område. Det samlede antal præsterede arbejdstimer svarer til det antal timer, der rent faktisk er udført af en lønmodta-

ger eller en selvstændig i løbet af regnskabsperioden for at opnå en vis produktion inden for produktionsgrænsen.

Nationalregnskabsbeskæftigelse opgjort ifølge ENS95 er som udgangspunkt baseret på ILOs anbefalinger angående begreber og definitioner vedrørende statistisk belysning af arbejdsmarkedet.

Nationalregnskabsberegning af arbejdskraftforbruget omfatter det gennemsnitlige antal beskæftigede personer. En person, som arbejder gennem hele regnskabsperioden, tæller som én beskæftiget. En person, som arbejder halvdelen af regnskabsperiodens længde, tæller som en halv beskæftiget. Opgørelsen af beskæftigelsen sker uafhængigt af arbejdstidens længde. En deltidsansat, som har arbejdet hele året, tæller således som én beskæftiget. Opgørelsen af præsterede arbejdstimer tager der i mod hensyn til arbejdstidens længde. Alene de beskæftigedes primære ansættelsesforhold medtages ved beregningen af beskæftigelsen.

Præsterede arbejdstimer er timer, der faktisk udføres i både den normale arbejdstid og i arbejdstid ud over det normale. Endvidere indgår præsterede arbejdstimer fra såvel det primære ansættelsesforhold som eventuelle andre ansættelsesforhold. I de præsterede arbejdstimer er ikke indeholdt betalte men ikke udførte timer, såsom betalt årlig ferie, betalte feriedage eller betalt sygeorlov. Herudover beregnes i nationalregnskabet et tillæg for præsterede "sorte" arbejdstimer (dog uden ubetalte overarbejdstimer).

Beskæftigede med en løn, der svarer til under 80 timers årlig beskæftigelse medtages ikke i opgørelserne, som omfatter både mænd og kvinder med alderen 15 år eller derover.

Ifølge ENS95 skal lønmodtagere, der midlertidigt ikke er i arbejde, fortsat betragtes som beskæftigede. Dette gælder under forudsætning af, at de har formel tilknytning til en arbejdsplads. Der er i praksis tale om personer på arbejdsmarkedsorlov (uddannelses-, børnepasnings- og tidligere sabbatorlov) samt barsels- og forældreorlov. Beskæftigede, som midlertidigt ikke er i arbejde på grund af sygdom, strejke, ferie eller helligdage, indgår også i nationalregnskabsbeskæftigelsestallet. Beskæftigede på orlov præsterer ifølge sagens natur ingen arbejdstimer.

Anden offentliggørelse: Beskæftigelsen og præsterede timer offentliggøres på kvartalsvis og årlig basis i *Nationalregnskab og betalingsbalance* (Statistiske Efterretninger), i årspublikationen *Nationalregnskabsstatistik* samt i Danmarks Statistik-bank www.statistikbanken.dk.

6. Beskæftigelse og præsterede timer fordelt på erhverv, sæsonkorregeret

Formål: Jf. kommentarer og referencer til tabel 5.

Kilder og metoder: Beskæftigelses- og timeserier sæsonkorrigeres ved indirekte sæsonkorrektion (serierne korrigeres enkeltvis). Til sæsonkorrektionen anvendes standardpakken X12 ARIMA.

Anden offentliggørelse: Den sæsonkorrigerede beskæftigelse og præsterede timer offentliggøres på kvartalsvis og årlig basis i *Nationalregnskab og betalingsbalance* (Statistiske Efterretninger), i årspublikationen *Nationalregnskabsstatistik* samt i www.statistikbanken.dk.

7. Aflønning af ansatte fordelt på erhverv

Formål: En opgørelse af aflønning af ansatte i nationalregnskabet er nødvendig for at beregne bruttooverskud af produktionen og blandet indkomst.

Aflønning af ansatte omfatter de samlede ydelser i kontanter og naturalier, som arbejdsgivere betaler deres ansatte for det

leverede arbejde. Aflønning af ansatte består af lønninger på den ene side og arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger på den anden.

Lønninger kan forekomme i kontanter og naturalier. Løn i kontanter omfatter direkte regelmæssig løn samt bl.a. provision, overtidsbetaling, bonusordninger, søgnehelligdagsbetaling og feriepenge. Bidrag til sociale ordninger, indkomstskat mv., der påhviler de ansatte er indeholdt, også selv om de faktisk tilbageholdes af arbejdsgiverne for direkte indbetaling på de ansattes vegne.

Løn i naturalier - frynsegoder - består af varer og tjenester, som leveres gratis eller til nedsat pris af arbejdsgiverne til deres ansatte som led i ansættelsesforholdet. Frynsegoder er ikke nødvendige i produktionsprocessen. I givet fald skulle de af arbejdsgiverne behandles som forbrug i produktionen.

Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger udgør arbejdsgivernes betalinger til sikring af de ansatte mod sociale risici og til opfyldelse af sociale behov, fx betinget af alderdom, invaliditet, erhvervsulykke og -sygdom. Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger kan være faktiske eller imputerede. Faktiske bidrag er arbejdsgivernes betalinger til sociale fonde og kasser og private fondsbaserede sikringsordninger, fx ATP- og pensionsbidrag. Imputerede bidrag beregnes i forbindelse med sociale ordninger, hvor ydelserne betales direkte af arbejdsgiverne til deres ansatte eller tidligere ansatte, uden at der er sket en faktisk indbetaling af bidrag. Det er primært i forbindelse med tjenestemandspensioner, at der beregnes imputerede bidrag.

Kilder og metoder: I de tidligste versioner af det kvartalsvis nationalregnskab er beregning af aflønning af ansatte fortrinsvis baseret på Lønsumsstatistik (*Lønsumsindikator på grundlag af indbetalte arbejdsmarkedsbidrag*) og lønindeks. Nye oplysninger fra anden kildestatistik inddrages løbende i følgende versioner af nationalregnskabet. De detaljerede beregninger af årlige tal er primært baseret på *Arbejdstidsregnskabs* (ATR) opgørelse af lønsummen ud fra *Erhvervsbeskæftigelses* (EBS) lønsum. Nationalregnskabs opgørelse af aflønning af ansatte gør generelt direkte brug af de primærstatistiske kilder i niveau.

EBS lønsum omfatter den skattepligtige A-indkomst inkl. arbejdsmarkedsbidrag, dvs. løn, honorarer og lignende. Derudover er bidrag til arbejdsgiveradministreret kapitalpension indeholdt. Øvrige bidrag til pensionsordninger er ikke medregnet. Det gælder såvel arbejdstager- som arbejdsgiverbidrag.

ATR lønsum omfatter herudover arbejdsskadeforsikring, frynsegoder, jubilæumsgratiale mv., ATP, pensioner med løbende udbetalinger, tjenestemandspension samt fradrag for refusion af barsels- og sygedagpenge. Nedenfor er kort nævnt, hvilke yderligere tilpasninger af ATR, der foretages i nationalregnskabet for at fuldende overgangen fra registerlønsum til nationalregnskabs definition af aflønning af ansatte.

For enkelte branchers vedkommende opgøres aflønning af ansatte vha. alternative kilder og ikke efter den generelle beregningsmetode, dvs. ATR. Dette omfatter bl.a. offentlig forvaltning og service, hvor regnskabstal for staten, kommuner og de sociale kasser og fonde ligger til grund. Disse regnskabstal er ligeledes kilde til pensioner og ATP.

Anden offentliggørelse: Aflønning af ansatte offentliggøres på kvartalsvis og årlig basis i *Nationalregnskab og betalingsbalance* (Statistiske Efterretninger), i årspublikationen *Nationalregnskabsstatistik* samt i www.statistikbanken.dk (tablerne NATK02 og NAT07).

8. Privat forbrug fordelt efter varighed

Formål: At opgøre husholdningssektorens udgifter til køb af varer og tjenesteydelser. Det private forbrug er husholdningernes forbrug men omfatter også forbruget i non-profit institutioner rettet mod husholdninger, fx foreninger, der ikke er kilde til indkomst for deres ejere.

Kilder og metoder: Ved udarbejdelsen anvendes al løbende konjunkturstatistik, der beskriver delområdet i økonomien. Blandt de vigtigste kilder kan nævnes betalingsbalancen, momsstatistikken, detailomsætningsindekset, forbruger- og nettoprisindeks samt en række oplysninger om den offentlige sektors finanser.

Ved at kombinere konjunkturstatistikken med nationalregnskabsbegrebsapparat bliver det muligt at afstemme de forskellige udviklingstendenser til et samlet billede af den økonomiske udvikling, herunder det private forbrug.

Anden offentliggørelse: Det private forbrug offentliggøres i *Nyt fra Danmarks Statistik*. Detaljerede kvartalsvise og årlige oplysninger publiceres i *Nationalregnskab og betalingsbalance* (Statistiske Efterretninger), i www.statistikbanken.dk samt i årspublikationen *Nationalregnskabsstatistik*.

9. Investeringer fordelt efter art

Formål: De faste bruttoinvesteringer viser de residente producenters anskaffelser minus afhændelser af faste aktiver, der indgår som en del af erhvervenes kapitalapparat her i landet. Sammen med lagerændringer og anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande udgør de nationalregnskabs bruttoinvesteringer.

Kilder og metoder: Ved udarbejdelsen anvendes al løbende konjunkturstatistik, der beskriver delområdet i økonomien. Blandt de vigtigste kilder kan nævnes udenrigshandelsstatistik, varestatistik, momsstatistik og prisindeks for indenlandsk forsyning.

Ved at kombinere konjunkturstatistikken med nationalregnskabsbegrebsapparat bliver det muligt at afstemme de forskellige udviklingstendenser til et samlet billede af den økonomiske udvikling, herunder de faste bruttoinvesteringer.

Anden offentliggørelse: De faste bruttoinvesteringer offentliggøres i *Nyt fra Danmarks Statistik*. Detaljerede kvartalsvise og årlige oplysninger publiceres i *Nationalregnskab og betalingsbalance* (Statistiske Efterretninger), i www.statistikbanken.dk samt i årspublikationen *Nationalregnskabsstatistik*.

10. Betalingsbalancen

Formål: Betalingsbalancen er en opgørelse over værdien af de økonomiske transaktioner med udlandet i en given periode. Betalingsbalancen opgøres efter det dobbelte bogholderis princip. Enhver transaktion giver anledning til to poster, én på indtægtssiden og én på udgiftssiden. Anvendelsen af dette princip medfører, at betalingsbalancen under ét altid vil balancere i den forstand, at summen af indtægterne er lig summen af udgifterne, når der ses bort fra unøjagtigheder i den statistiske opgørelse, de såkaldte fejl og udeladelser.

Betalingsbalancestatistikken bygger navnlig på statistikkerne over udenrigshandel med varer hhv. med tjenester samt på oplysninger fra Nationalbankens finansielle statistikker og fra statistikken over offentlig forvaltning og service. Der anvendes supplerende oplysninger fra andre statistikker.

Kilderne anvendes dels direkte, dels som skøn over udviklingen.

Betalingsbalancen kan opdeles i tre hovedkonti, nemlig løbende konto, kapitalkonto og finansiell konto. Under løbende konto føres posterne: varer, tjenester, løn- og formueindkomst og løbende overførsler. Saldoen på løbende konto, også kaldet saldoen på de løbende poster, er det mest anvendte statistiske mål. Som følge af den anvendte dobbelte posteringsteknik, jf. ovenfor, vil et underskud på løbende konto altid modsvares af et overskud af samme størrelse på de andre konti under ét.

Kilder og metoder: Til betalingsbalancens hovedposter kan knyttes følgende bemærkninger:

Under hovedposten *varer* regnes importen fob, hvilket i praksis vil sige, at udenrigshandelsstatistikens importangivelser cif reduceres for påløbne omkostninger til fragt og forsikring mellem det eksporterende land og Danmark. Endvidere korrigeres udenrigshandelsstatistikken for en række andre mindre poster.

I hovedposten *tjenester* indgår posterne transport, rejser og øvrige tjenester. I den kvartalsvise offentliggørelse vises endvidere underposter svarende til IMF's standardopdeling.

Fra den største underpost, søtransport, hidrører indtægterne dels fra sejlads i udenrigsfart og fra udchartring til udlandet, dels fra udenlandske rederiers udgifter her i landet bl.a. til bugsering og til skibsmæglere. Udgifterne omfatter dels udgifter til søfragt ved udenlandske rederier og til indchartring fra udlandet, dels danske rederiers udgifter i fremmede havne. Rejseposten omfatter indtjening ved udlændinges rejser og ophold her i landet og udgifter ved danskernes rejser og ophold i udlandet samt indtægter og udgifter ved grænsehandel m.m. Øvrige tjenester omfatter bl.a. kommunikation, information, rådgivning, forsikring og licenser.

Posten *løn- og formueindkomst* består i den danske betalingsbalance overvejende af renter og udbytter. Indtægterne omfatter bl.a. renter af lån ydet udlandet, udbytter af aktier i udenlandske selskaber samt indtjening af overskud i danske virksomheder i udlandet. Udgifterne omfatter bl.a. renter af lån i udlandet, udbytter til danske aktier på udenlandske hænder samt udenlandske selskabers indtjening af overskud i deres filialer og datterselskaber her i landet. Endvidere indgår der under posten mindre strømme af aflønning af ansatte, der er hjemmehørende i et andet land end det, hvori de er ansat.

Løbende overførsler omfatter bl.a. bistand til udviklingslandene og private gaveydelser over grænsen. Hertil kommer overførsler mellem Danmark og EU's institutioner, således på indtægtssiden støtten til dansk landbrug fra landbrugsfonden og på udgiftssiden Danmarks bidrag til EU's budget. Endvidere indgår betalinger vedr. forsikring, bortset fra tjeneste-elementet heri, jf. ovenfor.

De her omtalte transaktioner under betalingsbalancens løbende konto modsvares som nævnt af posteringer på betalingsbalancens kapitalkonto eller finansielle konto. Et underskud på løbende konto modsvares evt. af en kapitaloverførsel, men sædvanligvis af en formindskelse af de finansielle nettoaktiver, hvortil hører Nationalbankens valutareserver.

Ændringer i valutareserverne kan som nævnt fremkomme som følge af transaktioner i tilknytning til de løbende poster, men kan også skyldes finansielle transaktioner alene. Fx kan den danske stat, danske kommuner eller danske erhvervs- virksomheder optage lån i udlandet, eller danske værdipapirer kan blive solgt til udlandet. I begge tilfælde fremkommer der en statusforringelse over for udlandet, der modsvares af en stigning i valutareserverne. Det samme gælder, hvis man her i Danmark modtager afdrag på lån, der er ydet til udland-

det. Omvendt vil et lån, ydet herfra til personer i udlandet, og de afdrag, som her i landet betales på en gæld, man har i udlandet, optræde som en forbedring af status, der modsvarer af en nedgang i valutareserverne.

Betalingsbalanceopgørelsen blev i 1998 tilpasset IMF's seneste retningslinier herfor (den femte betalingsbalancemanual). Samtidig blev forskellige metodejusteringer indført. Herved er der også opnået en bedre overensstemmelse med den opstilling af betalingsbalancen, der er indeholdt i nationalregnskabet. I 2000 blev betalingsbalancens geografiske dækning ændret, således at den ikke længere omfatter Færøerne og Grønland. I 2005 blev kilde- og metodegrundlaget ændret væsentligt, idet indsamling af oplysninger til Nationalbankens betalingsstatistik ophørte ved årsskiftet 2004/05. Betalingsstatistikken havde igennem en længere årrække udgjort en meget væsentlig kilde til betalingsbalancestatistikken.

Anden offentliggørelse: Opgørelser af betalingsbalancen offentliggøres månedligt i *Nyt fra Danmarks Statistik*. Kvartalsvise og årlige tal offentliggøres i publikationen *Nationalregnskab og betalingsbalance* (Statistiske Efterretninger). Årligt bringes opgørelsen i *Statistisk Årbog* og længere tids-serier offentliggøres i *Statistisk Tiårsoversigt*. Desuden bringes oplysningerne i www.statistikbanken.dk.

11. Udgifter og indtægter, offentlig forvaltning og service

Formål: Formålet er at kunne belyse den kvartalsvise udvikling i nettofordringshvervelsen, som er et af konvergenskravene i den Økonomiske og Monetære Union (ØMU). I det Monetære Udvalgs rapport om statistikkrav i ØMU, som blev godkendt af ØKOFIN-Rådet 18. januar 1999, blev behovet for fælles og harmoniserede kortfristede statistikker over medlemsstaternes offentlige finanser. Der har dog også længe været et ønske fra nationale brugere om at få tal for kvartalsvise offentlige finanser.

Kilder og metoder: Danmark har gode muligheder for at udarbejde kvartalsvis statistik for offentlig forvaltning og service. Der foreligger kvartalsvise regnskabsoplysninger for såvel stat som amter og kommuner. Stort set alle betydende enheder er dækket via primærstatistisk materiale.

Statslige institutioner på Finansloven overfører dagligt deres regnskabsregistreringer til Økonomistyrelsen. Oplysningerne har samme detaljeringsgrad som det årlige statsregnskab. Indberetningerne til Økonomistyrelsen omfatter også konteringer foretaget efter kalenderårets afslutning, den såkaldte supplementsperiode. Summen af månedsindberetningerne inklusive indberetningerne for supplementsperioden vil således svare til årsregnskabet.

Kommuner og regioner indsender kvartalsdata til Danmarks Statistik ca. en måned efter kvartalets udløb. De indsendte data er på samme detaljeringsniveau som årsdata, men der er dog ikke tale om egentlige afsluttede kvartalsregnskaber. Det betyder bl.a. at fejl og manglende konteringer vedrørende et kvartal først findes ved årsafslutningen, hvor det konteres i supplementsperioden. Det betyder, at summen af de fire indberettede kvartaler ikke stemmer overens med årsregnskabet.

Sociale kasser og fonde dækkes via egentlige kvartalsvise regnskaber, der indsendes til Danmarks Statistik, først og fremmest fra LG og a-kasserne.

Ideen bag det kvartalsvise beregningssystem er at anvende de samme principper og beregningsmetoder, som anvendes ved opstilling af det årlige nationalregnskab for offentlig forvaltning og service.

Den statslige sektor. Månedsdatasæt fra Økonomistyrelsen

lægges sammen, så der dannes et kvartalsdatasæt. Alle udgifts og -indtægtsposter påføres på mest detaljerede kontoniveau en nationalregnskabsmæssig klassifikation. Det gøres ved i første omgang at overføre den nationalregnskabsmæssige klassifikation fra samme års budgetstatistik til kontonumre som er identiske. Ved brug af budgetstatistikken er det muligt at påføre klassifikationer på nye konti som indføres i løbet af året (givet at der er budgetteret på de pågældende konti). Restgruppen, fx kontonumre der oprettes efter budgetvedtagelsen, udtages og klassificeres skønsmæssigt. Beløbsmæssigt spiller restgruppen en beskeden rolle.

En række variabler kan ikke beskrives ud fra de foreliggende kilder og erstattes derfor af værdier fra budgetstatistikken, som fordeles ud på kvartaler ved hjælp af den såkaldte Denton-algoritme.

Statslige tilskudsinstitutioner indregnes ved at anvende skønnet fra seneste budgetstatistik. Dette skøn bygger på en fremregning af det seneste år, hvor der foreligger regnskabsmateriale. Årstallet fordeles ud på kvartaler ved hjælp af Denton-algoritmen.

Ved beregning af 4. kvartal foreligger samtidig oplysninger om konteringer i supplementsperioden. Der foretages en udjævning af disse konteringer, således at hovedparten placeres i 1. kvartal, og resten placeres i de øvrige tre kvartaler. Supplementsperioden i staten er ikke beløbsmæssigt af stor betydning.

Den kommunale sektor. Data modtages fra kommuner og regioner. Kommunernes udgifter til tilskudsinstitutioner er konteret på art 50-59 (tilskud til personer og institutioner). En vis procentdel af disse udgifter omflyttes til løn- og varekøbsbærende arter.

For den kommunale sektor forefindes der ikke oplysninger om supplementsperioden, og denne må derfor udregnes residualt som forskellen mellem konteringerne i 1. til 4. kvartal og de endelige regnskaber. Supplementsperiodens konteringer skal fordeles på de forudgående fire kvartaler. Det kan i sagens natur ikke lade sig gøre, før det endelige årsregnskab foreligger. Derfor må der foretages et skøn over supplementsperiodens størrelse allerede ved udarbejdelsen af 1. kvartal. Dette gøres ved at inddrage viden om sidste års supplementsperiode, det samlede budget for året og de konteringer, der findes på 1. kvartal. Skønnet for supplementsperiodens størrelse revideres løbende i takt med, at der udarbejdes tal for nye kvartaler. Den endelige justering af supplementsperiodens størrelse finder sted, når de endelige regnskaber foreligger. Der vil således løbende kunne forekomme rettelser i tidligere kvartaler som følge af nye og bedre skøn over supplementsperiodens størrelse og igen, når årsregnskabet foreligger, og supplementsperioden kan beregnes.

En del af konteringerne i supplementsperioden vedrører 4. kvartal og skal derfor henføres til denne periode. Nogle af de konteringer, der er foretaget i 4. kvartal, vedrører 3. kvartal og skal derfor henføres til 3. kvartal. Det samme gør sig gældende for de øvrige kvartaler, men ikke for første kvartal, hvor foregående års supplementsperiode har opsamlet forsinkede registreringer. Der vil være konteringer, der vedrører andre end det forudgående kvartal, men dem ses der bort fra, da de antages beløbsmæssigt at være af meget ringe betydning. En fuldstændig og korrekt omflytning af konteringer mellem kvartaler er dog ikke mulig, da der ikke findes kilder, der kan belyse dette "overløb" mellem kvartaler. Det antages derfor, at dette "overløb" er konstant mellem kvartaler, og at det derfor er tilstrækkeligt at flytte et beløb fra supplementsperioden til 1. kvartal svarende til det estimerede "overløb". Den del af supplementsperioden, som ikke skønnes at være "overløb" fra kvartalet før, fordeles ligeligt over de resterende kvartaler.

En række variabler kan ikke beskrives ud fra de foreliggende kilder og erstattes derfor af værdier fra budgetstatistikken, som fordeles ud på kvartaler ved hjælp af den såkaldte Denton-algoritme.

Aflønning af ansatte. Det er valgt at basere aflønning af ansatte for de historiske år på de hidtidige beskæftigelsesbaserede tal. Fremadrettet indgår data for de kvartalsvise lønudgifter for stat, amter og kommuner som en blandt flere vigtige indikatorer ved udarbejdelsen af tal for aflønningen af ansatte. De nye oplysninger om de konterede lønudgifter giver løbende nyttig information om niveauet for denne størrelse.

Anden offentliggørelse: Tallene offentliggøres i *Nyt fra Danmarks Statistik* og mere detaljerede kvartalsvise og årlige oplysninger publiceres i *Offentlige finanser* (Statistiske Efterretninger) og i www.statistikbanken.dk.

12. Samlede skatter og afgifter

Formål: Statistikken formål er at give et overblik over skatter og afgifter på kvartalsbasis. Derudover er statistikken en indikator af konjunkturudviklingen.

Statistikken dækker skatter og afgifter til offentlig forvaltning og service fra husholdninger og virksomheder. Offentlig forvaltning og service omfatter enheder, som producerer ikke-markedsbestemte ydelser, der er bestemt for individuelt og kollektivt konsum og hovedsageligt er finansieret via skatter og afgifter.

Kilder og metoder: Tallene er opgjort i løbende priser og er ikke sæsonkorregeret. Udviklingen i skatter og afgifter kan udover indikationer af konjunkturudviklingen hermed både dække over sæsonudsving samt ændringer i satser og skatte-lovgivning.

Opgørelsen følger de opstillede nationalregnskabsprincipper i *Det Europæiske Nationalregnskabssystem*, ENS95. Dette sikrer international sammenlignelighed og konsistente tids-serier over tid. Kvartalsstatistikken følger tilsvarende tidspunktet eller optjeningsperioden, som er det tidspunkt – eller den pe-riode – som en skat eller afgifts udskrivningsgrundlag ved-rører. De tidligere udgivelser af kvartalsvise skatter og afgif-ter erstattes af udgivelsen på nationalregnskabsform. *Indbe-talinger af skatter og afgifter* var periodiseret efter indbeta-lingstidspunktet – dvs. det tidspunkt, hvor de offentlige kas-ser blev påvirket. *Told og forbrugsafgifter* fulgte bogførings-tidspunktet. Dog vil de udgåede kvartalsstatistikker blive vi-dereført som årsopgørelser i årspublikationen *Skatter og af-gifter*.

Skatter og afgifter dækker over obligatoriske ydelser som udskrives til offentlig forvaltning og service, uden at denne til gengæld giver nogen speciel dertil svarende modydelse. Giver en speciel modydelse er det ikke en skat, men et salg. Obligatoriske ydelser pålægges af det offentlige gennem lovgivning.

Medlemsbidrag til sociale kasser og fonde (fx A-kasser), der kontrolleres af det offentlige, trækkes ofte frem som et græn-setilfælde. Disse er obligatoriske for kredsen af medlemmer, men giver som modydelse adgang til sikringsydelser. Da om-fanget af de sikringsydelser, der kan opnås, imidlertid ikke er afhængig af hvor store bidrag, der er betalt, drives sociale kasser og fonde ikke i forsikringsmæssig henseende på mar-kedsmæssige vilkår. Derfor er der ikke tale om nogen speciel sammenhæng mellem ydelse og modydelse, og ordningerne medtages i den brede beskrivelse af skatteområdet.

Nationalregnskabssystemet (ENS95) grupperer skatter og afgifter til offentlig forvaltning og service i fire grupper:

- Produktions- og importskatter (D.2).
- Løbende indkomst- og formueskatter (D.5).
- Obligatoriske bidrag til sociale ordninger (D.611).
- Kapitalskatter (D.91).

Metoden til beregning af korttidsindikatorer er konsistente med de årlige nationalregnskabstal for offentlig forvaltning og service. Beregningerne er hovedsageligt sket inden for DIOR-databasen, hvilket betyder at skatter og afgifter kan offentliggøres på et højere detaljeringsniveau end vist i ENS95.

Produktions- og importskatter (D.2) er skatter på produkter og på produktion mv.

Produktions- og importskatter opdeles i produktskatter D.21 (herunder moms og punktafgifter) og andre produktions-skatter D.29 (herunder ejendomsskatter og vægtafgifter i produktionen).

Løbende indkomst- og formueskatter (D.5) består i Danmark fra 1997 udelukkende af forskellige indkomstskatter, fordi formueskatten er afskaffet.

Løbende indkomst- og formueskat indeholder bl.a. person-skatter, selskabsskat, pensionsafkastskat, arbejdsmarkeds-bidrag, ejendomsværdiskat og vægtafgift fra husholdninger.

Obligatoriske bidrag til sociale ordninger (D.611). En særlig kategori af offentlige institutioner er de sociale kasser og fonde. Årsagen til at de inddrages i offentlig forvaltning og service er, at deres opgave og formål er at forvalte offentlige sociale ordninger. Det er ordninger, der er obligatoriske, hvilket vil sige, at de er udformet og effektivt kontrolleret af det offentlige, samtidig med at ordningerne er drevet uden individuel forsikringsmæssig hensyntagen. Bidrag til ordnin-gerne (fx fra medlemmer eller arbejdsgivere) er derfor med i den brede beskrivelse af skatteområdet, men udgør et græn-setilfælde.

De obligatoriske bidrag til sociale ordninger udgøres af bi-drag til arbejdsløshedskasserne, Særlig Pensionsopsparring (1999-2001) samt Lønmodtagernes garantifond.

Kapitalskatter (D.91) består af afgift af arv og gave samt frigørelses- og afståelsesafgift.

Skatter og afgifter er opgjort efter nationalregnskabsprincip-per og metoderne er konsistente med beregningen af de år-lige skatter og afgifter til offentlig forvaltning og service. Det skal bemærkes, at data- og periodiseringsproblemer på kvar-taler er større end på årsbasis.

Kilderne til beregning af korttidsindikatorer for skatter og afgifter og kilderne til opgørelse af de årsopgørelser er ofte forskellige, og konsistensen sikres ved, at korttidsindikatorer løbende stemmes af med de årlige versioner af skatter og afgifter.

Efter reglerne i ENS95 registreres skatter og afgifter efter optjeningsprincippet. Det vil sige, at skatteindtægten regi-streres på det tidspunkt, hvor økonomiske værdier skabes, omdannes eller afvikles. Der kan således være uoverens-stemmelse mellem skatter opgjort efter optjeningsprincip og efter kasseprincip.

Beregningerne til opgørelse af skatter og afgifter til offentlig forvaltning og service er foretaget på baggrund af:

- Regnskabsoplysninger på månedsbasis fra Økonomi-styrelsen samt SKAT.
- Indtægtslister på månedsbasis fra Skatteministeriet.
- Budgetter fra Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikring.
- Ministerielle skatteskon og opgørelser fra finanslovene.

Anden offentliggørelse: *Nyt fra Danmarks Statistik*, *Offent-lige finanser* (Statistiske Efterretninger) og www.statistikban-ken.dk.

13. Indkomstoverførsler til husholdninger

Formål: Statistikkenes formål er at give en samlet overblik over indkomstoverførsler på kvartalsbasis. Derudover giver statistikken indikationer af konjunkturudviklingen.

Statistikken dækker indkomstoverførsler fra offentlig forvaltning og service til husholdningerne. Offentlig forvaltning og service omfatter enheder, som producerer ikke-markedsbestemte ydelser, der er bestemt for individuelt og kollektivt konsum og hovedsageligt er finansieret via skatter og afgifter. Statistikken dækker dermed ikke alle former for sociale overførsler, fx inkluderer statistikken ikke forsikrings-selskaber og pensionskasser samt sociale overførsler i naturallier, herunder sygesikringsudgifter. Til gengæld omfatter statistikken alle indkomstoverførsler til husholdninger fra offentlig forvaltning og service, dvs. foruden sociale ydelser også diverse løbende overførsler, fx Statens Uddannelsesstøtte.

Kilder og metoder: Tallene er opgjort i løbende priser og er ikke sæsonkorrigeret. Udviklingen i indkomstoverførslerne kan hermed både dække over sæsonudsving samt ændringer i satser og antallet af modtagere af overførsler. Særligt for arbejdsløshedsdagpenge og kontanthjælp vil antallet af modtagere være påvirkelig af den generelle konjunkturudvikling. Sammenhængen mellem antal modtagere og udgifter til dagpenge vil dog ikke være helt entydig, idet også kompensationsgraden og den gnsntl. ledighedsperiode vil kunne påvirke udviklingen.

Indkomstoverførslerne er opgjort efter nationalregnskabsprincipper og metoderne er konsistente med beregningen af de årlige indkomstoverførsler for offentlig forvaltning og service, der offentliggøres i indværende serie. Det skal bemærkes, at data- og periodiseringsproblemer på kvartaler er større end på årsbasis.

Kilderne til beregning af korttidsindikatorer for indkomstoverførsler og kilderne til opgørelse af de årlige indkomstoverførsler er ofte forskellige, og konsistensen sikres ved, at korttidsindikatorer løbende stemmes af med de årlige versioner af indkomstoverførsler.

Efter reglerne i ENS 95 registreres indkomstoverførsler efter optjeningsprincippet, som også ligger til grund for nærværende opgørelse. Det vil sige, at ydelserne registreres på det tidspunkt, hvor økonomiske værdier skabes, omdannes eller afvikles. Der kan således være uoverensstemmelse mellem indkomstoverførsler opgjort efter optjeningsprincip og efter kasseprincip.

Beregningerne til opgørelse af indkomstoverførsler til husholdningerne er foretaget på baggrund af:

- Statsregnskaber på månedsbasis fra Økonomistyrelsen.
- Konteringslister fra Socialministeriet (generelle pensioner (folkepension samt almindelig- og forhøjet førtidspension), syge- og barselsdagpenge samt børnetilskud).
- Danmarks Statistiks kontanthjælpsopgørelse, som offentliggøres i serien Sociale forhold, sundhed og retsvesen (Statistiske Efterretninger). (Kontantydelse iflg. lov om aktiv social politik og bruttorevalideringsydelse).
- Data for kvasi-offentlige institutioner samt visse sociale kasser og fonde baseres på oplysninger fra budgetter.
- For visse kommunale overførsler, hvortil der er knyttet en refusion fra staten, anvendes tallet for refusionen som udgangspunkt for beregning af overførslen.

Anden offentliggørelse: Nyt fra *Danmarks Statistik* og i publikationen *Offentlige finanser* (Statistiske Efterretninger). Desuden bringes oplysningerne i www.statistikbanken.dk.

14. Det offentlige finansielle nettoformue og gæld

Formål: Formålet med statistikken er at belyse det offentlige finansielle transaktioner, såsom det offentlige låntagning og salg af aktier samt at belyse udviklingen i det offentlige formue- og gældsstilling. Den komplette statistik, finansielle kvartalsregnskaber for offentlig forvaltning og service, giver således mulighed for at følge sammenhængen over tid mellem nettofordringserhvervelse, prisændringer på aktiver og passiver (de såkaldte omvurderinger) og som i denne tabel udviklingen i den finansielle nettogæld/nettoformue.

Offentlig forvaltning og service opdeles i 3 delsektorer:

- *Den statslige sektor - S.1311.*
- *Den kommunale og amtskommunale sektor - S.1313.*
- *De sociale kasser og fonde - S.1314.*

Statslig forvaltning og service inkluderer statsligt finansierede selvejende institutioner og folkekirken. Kommunal forvaltning og service omfatter kommuner, regioner, kommunalt finansierede selvejende institutioner og kommunale organisationer. De sociale kasser og fonde omfatter a-kasser og Lønmodtagernes Garantifond.

Den finansielle nettogæld defineres som forskellen mellem finansielle passiver og aktiver opgjort til markedsværdi konsolideret.

Kilder og metoder: Til bearbejdning af finansielle kvartalsregnskaber for offentlig forvaltning og service anvendes en lang række kilder. Hovedkilderne er:

- Regnskaber fra statslige enheder.
- Regnskaber fra kommunerne.
- Regnskaber fra sociale kasser og fonde.

Udover de institutioner som er dækket af statsregnskabet, og kommuneregnskaberne findes der de såkaldte ikke-integrerede statsinstitutioner, ikke-integrerede kommuneinstitutioner og Folkekirken. Disse er beløbsmæssigt af mindre betydning for så vidt angår aktiver og passiver.

Beholdninger og forskydninger er i regnskaberne ofte opgjort til nominel værdi. Derfor indhentes yderligere oplysninger til brug for omregning til markedsværdi.

Finansielle instrumenter: De finansielle aktiver og passiver opdeles i syv hovedgrupper, de syv hovedgrupper er følgende:

- Monetært guld og særlige trækningsrettigheder.
- Sedler og mønt.
- Værdipapirer undtagen aktier.
- Lån.
- Aktier og andre ejerandelsbeviser.
- Forsikringstekniske reserver.
- Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender.

Konsolidering: I de konsoliderede opgørelser elimineres finansielle mellemværender mellem institutionelle enheder klassificeret i den samme sektor. For offentlig forvaltning og service foretages der således konsolidering på to niveauer. Konsolidering "intra" omfatter konsolidering indenfor delsektoren, men ikke overfor andre delsektorer i offentlig forvaltning og service (fx inden for den statslige sektor). Konsolidering "inter" omfatter konsolidering mellem delsektorer i offentlig forvaltning og service (som eksempel kan nævnes kommuners beholdning af statsobligationer).

Finansielle kvartalsregnskaber for offentlig forvaltning og

service følger principperne i Det Europæiske Nationalregnskabsystem (ENS95).

Anden offentliggørelse: Statistikken offentliggøres i *Nyt fra Danmarks Statistik* og *Offentlige finanser* (Statistiske Efterretninger) samt i www.statistikbanken.dk.

15. Kommunernes likvide beholdninger og langfristede låntagning

Formål: Formålet med denne statistik er at vise den foreløbige og kvartalsvise udvikling i regionernes og kommunernes likvide beholdninger og langfristede låntagning indtil de endelige regnskabstal foreligger.

Kilder og metode: Statistikken er baseret på indberetninger fra samtlige regioner og kommuner.

Der indberettes den bogførte kursværdi af obligationsbeholdningen ultimo kalenderåret. Beholdningens værdi reguleres ved udgangen af hvert efterfølgende kvartal med periodens køb og salg af obligationer, opgjort på grundlag af den bogførte kursværdi. De beregnede tal for årets 4 kvartaler revideres i årsregnskaberne, når disse foreligger. De reviderede tal danner grundlaget for beregningen af de efterfølgende kvartalstal i det nye år.

Mens de likvide beholdninger er registreret til bogførte værdier, er alle lånebeløbene opgjort til pålydende værdier.

Ved *nettolåntagningen* forstås bruttolåntagning ÷ afdrag og ekskl. kursreguleringer.

Et lån anses for optaget på det tidspunkt, hvor kreditor efter låntagerens accept af lånetilbuddet stiller låneprovenuet til rådighed for låntageren.

Anden offentliggørelse: Oplysningerne i denne tabel offentliggøres tillige i mere detaljeret form i publikationen *Offentlige finanser* (Statistiske Efterretninger). Mere summariske tal findes i *Statistisk Årbog*. Desuden bringes oplysningerne i www.statistikbanken.dk.

16. Beskæftigelsesstatus (Arbejdskraftundersøgelsen)

Formål: Tabellen belyser udviklingen i befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet - beskæftigede, arbejdsløse samt gruppen uden for arbejdsmarkedet (fx studerende eller personer på efterløn).

Kilder og metoder: Statistikken er baseret på kvartalsvise udsnit på 37.000 personer af befolkningen i alderen 15-74 år. I løbet af en halvanden års periode, deltager interviewpersonerne i alt fire gange. Først i to kvartaler i træk, derefter en pause på to kvartaler og så i to kvartaler igen. Der gennemføres interview alle dage hele året rundt og langt de fleste interview foregår over telefonen, mens nogle få tusinde gennemføres ved personlig besøg. For at sikre sig et tilstrækkeligt antal observationer blandt arbejdsløse er 15-66-årige personer, der i et foregående kvartal var registrerede som ledige, overrepræsenteret i stikprøven. Ved opgørelserne af resultaterne opregnes 15-66-årige tidligere ledighedsberørte, de 15-66-årige ikke tidligere ledighedsberørte og de 67-74-årige særskilt.

Som alle andre undersøgelser, der er baseret på interviews med et udsnit af befolkningen, er også arbejdskraftundersøgelsen behæftet med en vis usikkerhed. Selvom usikkerheden er søgt begrænset ved en efterstratifikations- og opregningsprocedure, bør man være varsom ved fortolkningen af mindre forskelle eller ændringer. Usikkerheden knytter sig dels til stikprøveudvælgelsen og dels til strukturen i bortfaldet. Stikprøveusikkerheden kan fx udtrykkes ved et konfi-

densinterval og er afhængig af stikprøvens størrelse samt af hvilken pct. andel, analysegruppen udgør af den befolkningsgruppe, som de er en del af.

Anden offentliggørelse: Oplysningerne i denne tabel offentliggøres tillige i *Nyt fra Danmarks Statistik*. Årlige tal bringes i publikationen *Arbejdsmarked* (Statistiske Efterretninger) og i *Statistisk Årbog*.

Undersøgelserne er sammenlignelige med tilsvarende undersøgelser i andre lande i EU, og hovedresultaterne offentliggøres af Eurostat. Desuden bringes oplysningerne i www.statistikbanken.dk.

17. Beskæftigede lønmodtagere på fuldtidsbasis fordelt på brancher (ATP-statistik)

Formål: Opgørelsens formål er at give en hurtig indikation for udviklingen i beskæftigelsen for lønmodtagere grupperet i branchegrupper og efter sektorer.

Kilder og metoder: Den kvartalsvise beskæftigelsesopgørelse for lønmodtagere er baseret på arbejdsgivernes indbetalinger til ATP (Arbejdsmarkedets Tillægspension).

Indbetalingerne omregnes til et antal beskæftigede på fuldtidsbasis. Ved en fuldtidsbeskæftiget forstås en person med fuldt bidrag i et helt kvartal. Det beregnede beskæftigelsestal kan opfattes som det antal fuldtidsbeskæftigede personer, der kunne udføre samme arbejdsmængde, som faktisk udføres i forbindelse med samtlige hele, påbegyndte og afsluttede arbejdsforhold i kvartalet for både heltids- og deltidsbeskæftigede.

Til fordeling af beskæftigelsen i branchegrupper og efter sektorer benyttes de oplysninger, der er anført i *Det Erhvervsstatistiske Register* om de arbejdsgivere, der indbetaler til ATP.

Anden offentliggørelse: Den detaljerede kvartalsvise ATP-beskæftigelsesopgørelse offentliggøres dels i en foreløbig version i *Nyt fra Danmarks Statistik* ca. 7 uger efter kvartalets udløb, dels i en endelig version i Statistikbanken ca. 5 måneder efter kvartalets udløb. I publikationen *Arbejdsmarked* 2002:40 (Statistiske Efterretninger) er der redegjort for ATP-ordningen, omregning fra ATP-bidrag til beskæftigelse mv. Desuden findes oplysningerne i www.statistikbanken.dk under Varedeklaration for ATP-statistikken.

18. Beskæftigede lønmodtagere på fuldtidsbasis fordelt på sektorer (ATP-statistik)

Formål: Jf. kommentarer og referencer til tabel 17.

Kilder og metoder: Jf. tabel 17.

Anden offentliggørelse: Jf. tabel 17.

19. Samlede præsterede timer

Formål: Formålet med *Arbejdstidsregnskabet* er at opstille konsistente tidsserier for præsterede arbejdstimer. Herudover er det et formål, at beregne løn- og beskæftigelsesdata til bl.a. Nationalregnskabet, idet der tages udgangspunkt i nationalregnskabets definitioner af arbejde, løn og beskæftigelse.

På grund af revisionen af Arbejdstidsregnskabet har der ikke været kvartalsvise offentliggørelser i perioden fra 25. marts 2004 (hvor 4. kvartal 2003 blev offentliggjort) til 28. februar 2006 (hvor reviderede tidsrække til og med 3. kvartal 2005 blev offentliggjort).

Arbejdstidsregnskabet udkommer fire gange om året med

kvartalstal fra og med 1. kvartal 1995.

Kilder og metoder: Fremskrivningen af præsterede arbejdstimer er sket med udgangspunkt i følgende relationsligning:

1. præsterede timer =
 Gnsn. præsterede timer pr. job pr. uge i kvartalet
 *antal uger i kvartalet
 * gnsntl. antal job pr. dag i kvartalet.

De præsterede timer er defineret som arbejdsgiverbetalte præsterede arbejdstimer, inklusive betalte overarbejdstimer - og eksklusive betalte fraværstimer. Overarbejdstimerne er defineret som det antal betalte timer, der er præsteret ud over den normale betalte arbejdstid, og omfatter også ekstratimer for deltidsansatte uden særskilt overarbejdstillæg. Betalte spisepauser opfattes som rådighedstimer og indgår i de præsterede timer. Præsterede timer omfatter arbejdsgiverbetalte præsterede arbejdstimer udført af personer over 14 år, inklusiv de timer der ligger i job ud over personens hovedbeskæftigelse og største bijob. Ubetalte overarbejdstimer samt sort arbejde indgår ikke i arbejdstidsregnskabs opgørelser.

Lønmodtagertimerne beregnes umiddelbart ved at multiplicere de gennemsnitlige ugentlige præsterede timer (eksklusiv ubetalte timer) pr. kvartal fra Arbejdskraftundersøgelsen, med antal uger i kvartalet og det gennemsnitlige antal primære og sekundære job i kvartalet fra ATR. Gennemsnitlige antal primære og sekundære job i ATR er beregnet ved kvartalsvist at fremskrive antal primære og sekundære job opgjort i *Erhvervsbeskæftigelsen* (EBS). Til fremskrivning af gennemsnitlige antal job for lønmodtagere er kvartalstal baseret på månedlige indberetninger af a-indkomst (MIA) benyttet som kilde. Fra og med 1. kvartal 2008 er MIA-data erstattet med lignende data baseret på eIndkomst. For selvstændige og medarbejdende ægtefæller er jobudviklingen alene beregnet som en jævn udvikling fra én strukturopgørelse til den næste, dog er rullende år fra AKU benyttet til fremskrivning af perioden efter seneste registeropgørelse (dvs. fra og med 4. kvartal 20046).

Niveauet for lønmodtagertimerne er herefter opregnet til det niveau der er fastlagt i det årlige Arbejdstidsregnskab ud fra strukturopgørelser, der inkluderer timeoplysninger også i de job der ligger ud over personens hovedbeskæftigelse og største bijob. Når de foreløbige kvartalsopgørelser af lønmodtagertimer skal beregnes for perioden efter den seneste årsstrukturopgørelse, er der ikke noget strukturniveau at opregne til. I stedet tages udgangspunkt i de differencer der er beregnet i det seneste strukturår, således at differencen for 1. kvartal også lægges til fremtidige 1. kvartaler, differencen for 2. kvartal også lægges til fremtidige 2. kvartaler osv. Disse foreløbige opgørelser revideres, når nye struktural forefindes.

Relationsligning (1) benyttes også ved beregning af præsterede timer for selvstændige og medarbejdende ægtefæller. I modsætning til timeoplysningerne for lønmodtagere, der opregnes til et niveau baseret på detaljerede strukturindberetninger fra virksomhederne, er AKU den eneste kilde til rådighed hvor der findes timeoplysninger for selvstændige og medarbejdende, dvs. ugentlige timeoplysninger i primære og sekundære job baseret på indberetninger fra de beskæftigede selv. Når årlige timer for selvstændige og medarbejdende ægtefæller er beregnet i Arbejdstidsregnskabet er der taget udgangspunkt i årlige timeoplysninger for lønmodtagere, men korrigeret med hvor meget mere selvstændige (henholdsvis medarbejdende ægtefæller) siger de arbejder i forhold til lønmodtagere i AKU. På den måde forsøges der at korrigere for niveauforskelle som følge af forskellige typer

indberetninger, samtidig med at der implicit overføres oplysninger om årlige joblængder fra lønmodtagere, oplysninger der ellers ikke foreligger for selvstændige og medarbejdende ægtefæller. Det er de herved beregnede årlige timeoplysninger for selvstændige og medarbejdende ægtefæller som kvartalstallene opregnes til. Med andre ord generer ligning (1) nogle kvartalsvise præsterede timer der beskriver et sæsonmønster, men hvor niveauet for de kvartalsvise præsterede timer er defineret på baggrund af de årlige timeoplysninger. Kvartalssystemet vil løbende blive anvendt til at udarbejde foreløbige årsværdier. Når det årlige Arbejdstidsregnskab ca. 15 måneder efter årets udløb har beregnet nye årsværdier for alle variable, vil det imidlertid blive nødvendigt at justere kvartalstallene til årsværdiernes niveau. Denne procedure - betyder at kvartalstallene vil foreligge i yderligere foreløbige versioner på trods af, at der ikke forekommer ændringer i primærstatistikkerne.

Anden offentliggørelse: Statistikken offentliggøres kvartalsvist i *Nyt fra Danmarks Statistik*. Mere detaljerede oplysninger om det kvartalsvise og årlige arbejdstidsregnskab offentliggøres i serien *Arbejdsmarked* (Statistiske Efterretninger), samt i varedeklarationen under emnegruppen Arbejdsmarked på www.dst.dk/varedeklaration. Desuden kan der hentes tal i www.statistikbanken.dk.

20. Fuldtidspersoner uden ordinær beskæftigelse opdelt efter ydelsestype

Formål: Formålet med statistikken over personer (16-64-årige) uden ordinær beskæftigelse (som erstatter den tidligere AMFORA-statistik) er, at give et samlet kvartalsvist overblik over antallet af registrerede fuldtidsledige, fuldtidsledige i forskellige aktiveringsforanstaltninger samt øvrige fuldtidsmodtagere af forsørgelsesydelse. De indsamlede individoplysninger er fordelt på start- og slutdatoer samt timer pr. uge i hver enkel tilstand.

Fordelen ved den nye statistik over personer uden ordinær beskæftigelse er, at samtlige individbaserede datakilder bliver behandlet indbyrdes for tidsmæssige overlap. Det betyder, at den enkelte person samlet set højst kan optræde med 37 timer (svarende til en deltagelsesgrad på 100 pct.), når man summerer hans ugentlige timer/deltagelsesgrader i hhv. ledighed, aktivering mv. og på passive ydelser

Kilder og metoder: Ledighedsoplysningerne stammer dels fra arbejdsdirektoratets (ADIR's) RAM-register og dels fra arbejdsmarkedstyrelsens (AMS's) opgørelse af antallet af ledige (matchgruppe 1-3) kontanthjælpsmodtagere. Foranstaltningsoplysningerne stammer dels fra arbejdsmarkedstyrelsens såkaldte bestandsstatistik og dels direkte fra de kommunale indberetninger af personer i kommunal aktivering mv., der ligeledes sendes fra AMS til Danmarks Statistik. Oplysninger om personer på efterløn stammer fra ADIR's RAM-register. Endelig stammer de supplerende oplysninger om personernes forsørgelsesgrundlag i form af 'passive ydelser' fra kommunernes udbetalingsregistreringer i KMD AKTIV.

Anden offentliggørelse: Personer uden ordinær beskæftigelse offentliggøres kvartalsvist i *Nyt fra Danmarks Statistik* samt mere detaljeret i *Arbejdsmarked* (Statistiske Efterretninger). Personer uden ordinær beskæftigelse offentliggøres årligt i *Arbejdsmarked* (Statistiske Efterretninger), *Statistik Tiårsoversigt* og *Statistisk Årbog*. Desuden bringes oplysningerne i Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk.

21. Fuldtidsledige opdelt efter køn, alder og ydelsestype

Formål: Tabellen belyser udviklingen i den registrerede ledighed. Forskydningerne i ledighedsforholdene er belyst efter køn, alder og forsikringskategori.

Kilder og metoder: Arbejdsløshedsstatistikken udarbejdes af Danmarks Statistik på basis af oplysninger fra Arbejdsdirektoratets RAM-register og Arbejdsmarkedsstyrelsens CRAM-register. Statistikken omfatter ledige personer, der er arbejdsløshedsforsikrede samt ikke-forsikrede kontanthjælpsmodtagere, der vurderes at være ledige. Arbejdsløshedsstatistikken udarbejdes i bedst mulig overensstemmelse med de af FN's internationale arbejdsorganisation (ILO) fastlagte regler for opgørelse af arbejdsløse. Ifølge disse skal en person for at blive betragtet som arbejdsløs opfylde følgende tre betingelser: 1. være uden arbejde, 2. stå til rådighed for arbejdsmarkedet og 3. være aktivt arbejdssøgende. Personer, der modtager kontanthjælp samtidig med at de er aktiveret mere end 18½ time pr. uge, vurderes ikke at opfylde ILO-betingelserne. Disse personer opgøres i stedet kvartalsvist i Danmarks Statistiks opgørelse over personer uden ordinær beskæftigelse i arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger (AMFORA).

Antallet af fuldtidsledige i perioden fås ved at multiplicere antallet af ledighedsberørte personer med den gennemsnitlige ledighedsgrad, dvs. den andel af perioden hvori de har været ledige. Ledighedsgraden beregnes som antallet af ledige timer i forhold til antallet af mulige arbejdstimer i opgørelsesperioden. Mellem antallet af ledighedsberørte, ledighedsgraden og fuldtidsledigheden består derfor følgende sammenhæng:

$\text{Antal ledighedsberørte} \times \text{gnsntl. ledighedsgrad} = \text{fuldtidsledige}$.
Referenceperioden refererer til dagpengeperioden og er således forskudt i forhold til kalendermånederne. Dagpengemånedens slutten normalt med den næstsiddende søndag i kalendermåneden og begynder tilsvarende tidligere. Desuden er Åars- og kvartalstallene følger derimod kalendermånederne og er samtidig altid mere opdaterede end månedstallene.

Anden offentliggørelse: Arbejdsløshedsstatistikken offentliggøres månedligt og årligt i *Nyt fra Danmarks Statistik* samt mere detaljeret i *Arbejdsmarked* (Statistiske Efterretninger). Arbejdsløshedsstatistik offentliggøres endvidere i *Statistisk Tiårsoversigt* og *Statistisk Årbog*. Endelig bringes der mere detaljerede oplysninger i Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk og på www.dst.dk/ledighed.

22. Fuldtidsledige i procent af arbejdsstyrken opdelt efter køn, alder og ydelsestype

Formål: Tabellen belyser udviklingen i ledighedsprocenterne fordelt efter køn, alder og forsikringskategori.

Kilder og metoder: Arbejdsløshedsprocenterne er beregnet i forhold til arbejdsstyrken i de respektive grupper, som denne er opgjort i Danmarks Statistiks registerbaserede arbejdsstyrkestatistik. Se også kommentarerne til tabel 21.

Anden offentliggørelse: Der henvises til kommentarerne til tabel 21.

23. Fuldtidsledige opdelt efter køn, alder og ydelsestype. Sæsonkorrigerede tal

Formål: Tabellen belyser udviklingen i den sæsonkorrigerede ledighed, dvs. de faktiske ledighedstal korrigeret for normale sæsonsvingninger. De sæsonkorrigerede ledighedstal udarbejdes med opdeling efter køn, alder og forsikrings-

forhold.

Kilder og metoder: Danmarks Statistik benytter sæsonmodellen X12 ARIMA (multiplikative version) fra Statistics Canada ved sæsonkorrigering af ledighedstallene. Inden der sæsonkorrigeres opjusterer Danmarks Statistik de faktiske arbejdsløshedstal med ca. 2,5 pct. for at tage højde for, at nogle ca. 2 pct. af dagpengekortene indkommer for sent. Opjusteringen af de sæsonkorrigerede månedstal sker for de forløbne år efter de faktisk konstaterede mangelforcenter i de enkelte år. Samtidig med overgangen til X12 ARIMA-modellen i 2002, begyndte man at årsopregne de sæsonkorrigerede månedstal. Arbejdsløshedsprocenterne er beregnet i forhold til arbejdsstyrken i de respektive grupper, som denne er opgjort i Danmarks Statistiks registerbaserede arbejdsstyrkestatistik. Se i øvrigt noten til tabel 21.

Anden offentliggørelse: Der henvises til kommentarerne til tabel 21.

24. Fuldtidsledige opdelt efter regioner. Sæsonkorrigerede tal

Formål: Tabellen belyser den sæsonkorrigerede ledighed og ledige i pct. af arbejdsstyrken, fordelt efter regioner.

Kilder og metoder: Der henvises til kommentarerne til tabel 21 og 23.

Anden offentliggørelse: Der henvises til kommentarerne til tabel 21.

25. Fuldtidsmodtagere af efterløn fordelt efter køn og alder

Formål: Statistikken giver en beskrivelse af fuldtidsmodtagerne på efterløn fordelt på køn og alder.

Kilder og metoder: Oplysninger om personer på efterløn stammer fra Arbejdsdirektoratets RAM-register

Anden offentliggørelse: Efterlønsstatistikken offentliggøres kvartalsvist i *Nyt fra Danmarks Statistik* samt mere detaljeret inkluderet i personer uden ordinær beskæftigelse *Arbejdsmarked* (Statistiske Efterretninger). Efterlønsstatistikken offentliggøres endvidere i *Statistisk Tiårsoversigt* og *Statistisk Årbog*. Endelig bringes der oplysninger i Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk.

26. Lønindeks for den private og offentlige sektor

Formål: At belyse lønudviklingen efter branche og sektor.

Kilder og metoder: For den private sektors vedkommende bygger opgørelsen på en stikprøve med en beskæftigelse på 10 eller flere og for den offentlige sektors vedkommende fra samtlige institutioner og virksomheder.

Timefortjenesten i en branchegruppe eller sektor er beregnet som den samlede fortjenesten sat i forhold til de samlede antal præsterede timer i denne. Lønbegrebet er fortjenesten i alt pr. præsteret time. Fortjenesten er inklusive lønmodtagers og arbejdsgivers andel af eventuelle pensionsbidrag, gene- og overtidstillæg og eksklusive feriepenge, ferietillæg og andre uregelmæssige betalinger såsom efterreguleringer i forbindelse med overenskomstfornyelse.

Metoden er mere indgående beskrevet i *Løn* (Statistiske Efterretninger) og i varedokumentationerne på Danmarks Statistiks hjemmeside www.dst.dk/varedokumentationsemne/4.

Anden offentliggørelse: Statistikken offentliggøres i *Løn*

(Statistiske Efterretninger), hvor også den årlige detaljerede lønstatistik for den private og offentlige sektor samt samlede arbejdsomkostninger for den private sektor offentliggøres. Desuden bringes oplysningerne i www.statistikbanken.dk/17.

27. Lønsum

Formål: Formålet med statistikken er at få et hurtigt mål for udviklingen i lønsummen fordelt på branchegrupper.

Kilder og metoder: Grundlaget for statistikken er arbejdsgivernes månedlige angivelser af indeholdt lønmodtagerarbejdsmarkedsbidrag (AM-bidrag).

Angivelserne omregnes til den optjente lønsum. Lønsummen skal forstås som et forsøg på at beregne den samlede løn for beskæftigede lønmodtagere i Danmark. Der bliver ikke taget højde for ændringer i beskæftigelsen og arbejdsomfanget og uden at tage højde for disse forhold, skal man være varsom med at konkludere om udviklingen i lønninger alene på baggrund af lønsumsudviklingen.

Den beregnede lønsum grupperes i branche- og sektorgrupper ved hjælp af oplysninger fra erhvervsregisteret.

Anden offentliggørelse: Den kvartalsvise lønsumsopgørelse offentliggøres i en foreløbig version i *Nyt fra Danmarks Statistik* ca. 2 måneder efter kvartalets udløb. I publikationen *Arbejdsmarked* 2004:36 (Statistiske Efterretninger) er der redegjort for AM-bidragenes formål og indhold. Desuden bringes oplysningerne i www.statistikbanken.dk.

28. Forbrugerforventninger

Formål: Formålet med tabellen er at indkredse forbrugerstemningen på et givet tidspunkt. Ændringer i forbrugerstemningen kan betragtes som en indikator på, at der i den kommende tid kan forventes en opgang eller nedgang i befolkningens privatforbrug.

Kilder og metoder: Tabellens resultater er baseret på telefoninterviews med et repræsentativt udsnit af befolkningen på 16-74 år. Frem til april 1996 blev undersøgelsen gennemført i alle måneder undtagen juli. Stikprøven var i 3 måneder (januar, april og oktober) på 2.300 personer og i de øvrige 8 måneder på 1.800 personer.

Fra og med april 1996 gennemføres undersøgelsen i alle måneder. Stikprøven er hver måned på 1.500 personer, som interviewes i løbet af månedens første 14 dage. Der opnås interviews med 62-69 pct. af stikprøven.

For at justere for eventuelle skævheder som følge af bortfaldet, foretages en efterstratifikation på grundlag af køn, alder, uddannelse, familietype, socioøkonomisk status, geografi, indvandrer/ikke-indvandrer, boligforhold og seneste skift af adresse.

For hvert spørgsmål beregnes et nettotal, der sammenvejer besvarelsenerne af de enkelte spørgsmål. For at give et samlet udtryk for forbrugerstemningen er der udarbejdet en såkaldt forbrugertillidsindikator. Den sammenfatter besvarelsen af spørgsmålene om Danmarks økonomiske situation, familiens økonomiske situation og spørgsmålet om anskaffelse af større forbrugsgoder nu.

Nettotallet beregnes som forskellen mellem andelen af positive besvarelser og andelen af negative besvarelser. Det skal understreges, at positive svar i denne sammenhæng også omfatter svar som »højere« på spørgsmål om arbejdsløsheden eller prisernes udvikling. Ved spørgsmål med fire eller fem svarkategorier er de mest positive/negative svar (fx meget bedre/dårligere) vægtet med henholdsvis +1 og -1, mindre positive/negative svar (fx lidt bedre/dårligere) med +0,5 og -0,5 og hvor der forekommer en midterkategori (fx

uændret) med 0. Nettotallet kan variere fra -100 til +100.

Undersøgelsen gennemføres for EU-kommisionen samtidigt med tilsvarende undersøgelser i de andre medlemslande. Kommissionen offentliggør resultaterne i sæsonkorregeret version.

Anden offentliggørelse: *Nyt fra Danmarks Statistik* og EU-kommisionen: *European economy. Supplement B*. Desuden bringes oplysningerne i www.statistikbanken.dk.

29. Forbruger- og nettoprisindeks

Formål: Tabellen belyser udviklingen i de danske forbrugerpriser og nettopriser.

Kilder og metoder: *Forbrugerprisindekset* viser prisudviklingen for de varer og tjenester, der indgår i de private husholdningers forbrug på dansk område. Det omfatter også udenlandske husholdningers forbrug i Danmark, hvorimod danske husholdningers forbrug i udlandet ikke er medtaget. Indekset opgøres på grundlag af de faktiske forbrugerpriser, dvs. de priser forbrugerne betaler inkl. indirekte skatter og afgifter og med fradrag for generelle tilskud til nedsættelse af priserne. Vægtene i forbrugerprisindekset er baseret på nationalregnskabs opgørelse af det private forbrug suppleret med oplysninger fra forbrugsundersøgelsen.

Nettoprisindekset viser prisudviklingen for de varer og tjenester, der indgår i de private husholdningers forbrug, idet priserne så vidt muligt fratrækkes indirekte skatter og afgifter og tillægges generelle tilskud til nedsættelse af priserne. Den befolkningsmæssige og geografiske dækning er den samme som i forbrugerprisindekset, dvs. husholdningernes forbrug af varer og tjenester på dansk område. Vægtgrundlaget er baseret på nationalregnskabs opgørelse af det private forbrug suppleret med forbrugsundersøgelsens resultater.

Boligposten i både forbruger- og nettoprisindekset reguleres med prisudviklingen for udlejede lejligheder. I forbrugerprisindekset indgår huslejen uden fradrag af individuel boligstøtte. I nettoprisindekset indgår ifølge lov den betalte husleje med fradrag af den udbetalte boligstøtte.

Nettoprisindeksets beregning er fastsat ved lov, jf. Økonoministeriets lovebekendtgørelse nr. 76 af 3. februar 1999.

Anden offentliggørelse: Forbruger- og nettoprisindekset offentliggøres den 10. eller første hverdag herefter i måneden efter indsamlingsmåneden i *Nyt fra Danmarks Statistik* og i Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk, hvor alle delindeks kan findes. Det samlede forbruger- og nettoprisindeks offentliggøres på www.dst.dk/priser. Her findes også en nærmere metodebeskrivelse og det anvendte vægtgrundlag. Efterfølgende offentliggøres indeksene i *Prisstatistik* (Statistikservice). Her offentliggøres forbrugerprisindekset i sin mest detaljerede form.

30. Prisindeks for indenlandsk vareforsyning

Formål: Formålet med *Prisindeks for indenlandsk vareforsyning* er at belyse prisudviklingen i førstegangssomsætningen af varer, dvs. producenternes salgspriser og importørernes købspriser ekskl. moms og punktafgifter.

Kilder og metoder: Fra januar 2009 offentliggøres indekset med år 2009 som basisår. Vægtgrundlaget, der er baseret på nationalregnskabs produktbalance, er lig summen af import- og produktionsværdierne til hjemmemarkedet ekskl. moms og punktafgifter.

Indekset beregnes månedligt på grundlag af priser, der er gældende den 15. i måneden. Indekset beregnes som et Laspeyres prisindeks med faste vægte. Indekset sæsonkorri-

geres ikke. Der indsamles månedligt ca. 6000 prisoplysninger for knap 900 basisaggregater. Årsgennemsnit beregnes som et simpelt gennemsnit af årets 12 måneder.

Anden offentliggørelse: Månedligt offentliggøres der i alt ca. 150 forskellige delindeks. Disse indeks offentliggøres i publikationen *Prisstatistik* (Statistikservice) og de månedlige hovedtal offentliggøres i *Nyt fra Danmarks Statistik*. I form af årsgennemsnit offentliggøres hovedindeksene i *Statistisk Tiårsoversigt* og *Statistisk Årbog*. Desuden bringes oplysningerne i www.statistikbanken.dk.

31. Omsætning af ejendomme i alm. fri handel

Formål: Formålet med statistikken over ejendomssalg er at belyse omsætningen af og prisudviklingen for de vigtigste grupper af ejendomme.

Kilder og metoder: Opgørelsen over ejendomssalg udarbejdes på grundlag af de salgsindberetninger, der indleveres til kommunen sammen med skødet, der skal have en påtegning med ejendomsværdien, før endelig tinglysning kan finde sted.

Da statistikken for et kvartal opgøres før samtlige salg for det pågældende kvartal er modtaget, opregnes antallet ud fra det foregående års modtagelsesmønstre, mens prisen beregningerne alene foretages på grundlag af det modtagne materiale. Denne metode giver en mere fuldstændig dækning af antallet af handler, og vil give et mere korrekt billede af udviklingen i antal handler gennem året.

Almindelig fri handel er salg mellem parter, der ikke er i familie med hinanden, og hvor der ikke er tale om en delvis gave. En ufyldstgjort panthavers videresalg af en ejendom, som er overtaget på tvangsauktion er almindeligt frit salg.

Anden offentliggørelse: Oplysninger om ejendomssalg findes endvidere i *Nyt fra Danmarks Statistik*, *det samlede salg af faste ejendomme* (Statistiske Efterretninger, årligt), *Statistisk Tiårsoversigt* og *Statistisk Årbog*. Desuden bringes oplysningerne i www.statistikbanken.dk.

32. Prisindeks for ejendomssalg

Formål: Tabellen belyser prisindeks for ejendomssalg.

Kilder og metoder: Jf. tabel 31.

Anden offentliggørelse: Jf. tabel 31.

33. Bekendtgjorte tvangsauktioner

Formål: Formålet med statistikken er at belyse udviklingen i antal tvangsauktioner. Udviklingen i disse tal anses for at være en vigtig konjunkturindikator.

Kilder og metoder: Danmarks Statistik har fra og med 1979 udarbejdet en statistik over bekendtgjorte tvangsauktioner over fast ejendom. Den tidsmæssige placering sker på grundlag af den første bekendtgørelse i *Statstidende*.

Anden offentliggørelse: Oplysningerne i denne tabel offentliggøres i mere detaljeret form i *Nyt fra Danmarks Statistik*. Årligt bringes tallene i *Statistisk Årbog* og i *Statistisk Tiårsoversigt*. Desuden bringes oplysningerne i Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk.

34. Firmaernes salg

Formål: at vise udviklingen i erhvervslivets salg.

Kilder og metoder: Statistikken over firmaernes køb og salg

er baseret på oplysninger som virksomhederne løbende meddeler Skat i forbindelse med momsindbetalingerne. Disse oplysninger kombineres med firmaernes branchekoder mv. fra det erhvervsstatistiske register.

Ca. 22.000 firmaer indberetter månedligt til SKAT. Det er de store firmaer, og de tegner sig for godt 80 pct. af det samlede salg. For at månedsstatistikken kan dække samtlige momsaktive firmaer, er det derfor nødvendigt at estimere tal for de resterende ca. 380.000 firmaer. Efterhånden som der indgår tal fra kvartals- og halvårsindberetningerne, erstattes de estimerede tal.

Firmaernes salg består af *indenlandsk salg* samt *eksport* af varer og tjenester.

Salget er opgjort ekskl. moms, men inkl. told- og punktafgifter bortset fra registreringsafgiften for motorkøretøjer. Det omfatter ikke afgiftsfrie ydelser, hvoraf nogle af de vigtigste er: persontransport, bank- og finansieringsvirksomhed, læge- og tandlægebehandling samt forskellige former for uddannelsesvirksomhed.

Sæsonkorrigeringen er baseret på programmet X-12 Arima.

Anden offentliggørelse: En nærmere beskrivelse af statistikken over Firmaernes køb og salg findes i varedeklarationen under emnegruppen Generel Erhvervsstatistik på www.dst.dk/varedeklaration. Der offentliggøres hovedtal i *Nyt fra Danmarks Statistik*. Desuden bringes oplysningerne i www.statistikbanken.dk.

35. Erklærede konkurser

Formål: Formålet med statistikken er at belyse udviklingen i antal erklærede konkurser. Udviklingen i disse tal anses for at være en vigtig konjunkturindikator.

Kilder og metoder: Danmarks Statistik har fra og med 1979 udarbejdet en statistik over antal konkurserklæringer. Kilden er *Statstidende*.

Anden offentliggørelse: Oplysningerne i denne tabel offentliggøres tillige i mere detaljeret form i *Nyt fra Danmarks Statistik* 4 hverdage efter en måneds udløb. Årligt bringes tallene i *Statistisk Årbog*. Desuden bringes oplysningerne i www.statistikbanken.dk.

36. Forbrug og produktion af energi

Formål: Formålet med tabellen er at belyse Danmarks forbrug og produktion af primære energityper samt at give et billede af forskydninger i sammensætningen af det samlede forbrug.

Kilder og metoder: Data modtages fra Energistyrelsen, som indsamler oplysningerne fra olieselskaberne, private importører af kul og koks, Elsam, Eltra og Elkraft, Dansk Energi og DONG Naturgas A/S.. Oplysningerne om vedvarende energi er delvis baseret på skøn og er medtaget for fuldstændighedens skyld. Det samlede energiforbrug opgøres enten direkte eller i brændselsækvivalenter. I opgørelsen brændselsækvivalenter indgår både det energiforbrug, som er medgået til fremstilling af elektricitet, fjernvarme og bygas og det direkte forbrug af alle øvrige energiarter. Der korrigeres for nettoimport af elektricitet ved at medregne det til nettoimporten medgåede brændselsforbrug.

Oplysningerne om produktion af råolie og naturgas opgøres af Energistyrelsen på baggrund af indberetninger fra Dansk Olie og Naturgas. Forbruget af vedvarende energi er fra og med 1998 større end produktionen. Årsagen er, at Danmark er begyndt at importere træpiller.

Fra DMI modtages oplysninger om antallet af graddage der

opgøres som antal dage, hvor middel-udetemperaturen er under 17°C, multipliceret med temperaturdifferencen i forhold til 17°C.

Anden offentliggørelse: Tallene offentliggøres kvartalsvis i *Nyt fra Danmarks Statistik* samt i *Miljø og energi* (Statistiske Efterretninger). Yderligere offentliggøres i *Statistisk Årbog* og *Statistisk Tiårsoversigt* oplysninger om energiforbruget. Desuden bringes oplysningerne i www.statistikbanken.dk.

37. Konjunkturbarometer for industri. Nettotal

Formål: Konjunkturbarometret for industri har til formål at give et hurtigt og helt aktuelt billede af konjunktoren i den danske industri. Det omfatter en kvalitativ vurdering af både faktiske forhold og af forventningerne til den nærmeste fremtid.

Konjunkturbarometret er en tendensundersøgelse, der supplerer den øvrige konjunkturbelysende statistik. Hertil kommer en belysning af en række forhold det er vanskeligt at opføre i den traditionelle statistik.

Kilder og metoder: Oplysninger til konjunkturbarometret indhentes fra omkring 500 større industrifirmaer, der til sammen repræsenterer godt 50 pct. af den samlede beskæftigelse i industrien. Svarene fra de større firmaer dækker ca. 1.000 virksomheder (lokale enheder).

De enkelte virksomheders svar indgår primært med en vægt, som svarer til antallet af beskæftigede i virksomhederne. Ved fordelingen af oplysningerne efter industrigrupper finder beregningsarbejdet først sted for virksomheder placeret i samme branchegruppe. Der foretages først beregninger for ca. 35 branchegrupper. Disse sammenvejes herefter ved hjælp af det totale antal beskæftigede i branchegrupperne til 14 industrigrupper, 4 sektorer og hele industrien.

Det er karakteristisk for den anvendte metode, at ledelsen i de deltagende virksomheder er i stand til at besvare de stillede spørgsmål uden dyberegående analyse. Nogle spørgsmål er formuleret således, at der alene ønskes en udtalelse om, hvorvidt den pågældende økonomiske størrelse, fx produktionen, har været større, omtrent uændret eller mindre i den betragtede periode sammenlignet med en tidligere periode. Spørgsmålene vedrører både forventninger til den nærmeste fremtid og det faktiske forløb i den nærmeste fortid. Ved andre spørgsmål bedes virksomhedsledelserne om at bedømme en økonomisk størrelse, fx den samlede ordrebeholdning, ved udgangen af en periode i forhold til den normale situation. Endelig bedes virksomhedsledelserne anføre om der har været produktionsbegrænsninger eller -hindringer og i bekræftende fald om årsagerne til disse.

De anførte »nettotal« er beregnet som forskellen mellem procenttallene for »større« og »mindre« og giver udtryk for tendensen i udviklingen.

Konjunkturbarometret er fra og med januar 1998 omlagt fra at være kvartalsvis til at være både kvartalsvis og månedligt. På kvartalsbasis har barometret et omfang, som stort set svarer til det hidtidige. Det omfatter 23 spørgsmål, og er udvidet med spørgsmål vedrørende eksportordreindgang og salgspriser.

Den kvartalsvise opgørelse gælder barometrene for januar, april, juli og oktober.

På månedsbasis har barometret et mindre omfang og omfatter spørgsmål om produktion, salgspriser, ordrebeholdning, eksportordrebeholdning og færdigvarelagre. Spørgsmål om beskæftigelse er på månedsbasis fra september 2006.

Den månedlige opgørelse gælder alle barometrene. I januar, april, juli og oktober er opgørelsen en del af det kvartalsvise barometer.

I konjunkturbarometret er det altid 3-måneders perioder, der ligger til grund for vurderingen af forventede og faktisk forløb. Forhold, der vedrører bedømmelse af en økonomisk størrelse ved udgangen af en periode belyses ultimo foregående måned.

Virksomhedsledelserne anmodes om ved vurderingerne at se bort fra normale sæsonbestemte ændringer. For en række virksomheder er det ikke muligt eller forbundet med store vanskeligheder at skelne mellem sæson- og konjunkturbestemte ændringer. Det betyder at korrigering for sæson ikke altid sker i tilstrækkeligt omfang, hvorfor de offentliggjorte resultater kan indeholde et sæsonelement.

På grundlag af oplysninger om færdigvarelagre og samlet ordrebeholdning ultimo måneden før samt virksomhedernes produktionsforventninger til de kommende 3 måneder beregner Danmarks Statistik en sammensat konjunkturindikator, der sammenfatter forventningerne til de kommende 3 måneder i et udtryk. Fra januar 1998 beregnes indikatoren månedligt.

Værdien af indikatoren fremkommer som et simpelt gennemsnit af nettotallene for de nævnte indikatorer. For færdigvarelagrenes vedkommende indgår nettotallet dog med negativt fortegn, idet voksende færdigvarelagre antages at indvirke negativt på den fremtidige produktionsaktivitet.

Den sammensatte konjunkturindikator beregnes endvidere korregeret for sæsonmæssige udsving. Det gælder den kvartalsvise indikator frem til udgangen af 1997 og den månedlige indikator fra og med januar 1998. Sæsonkorrigeringen foretages vha. X-12.

Anden offentliggørelse: Konjunkturbarometret for industri bringes hver måned i *Nyt fra Danmarks Statistik*. Undersøgelsens resultater er endvidere tilgængelige i www.statistikbanken.dk.

38. Industriens samlede omsætning fordelt på brancher

Formål: Statistikken har til formål at beskrive den danske industriproduktion fordelt på brancher.

Kilder og metoder: Industriens salg af varers oplysninger bygger på ca. 4.200 indberetninger fra virksomheder inden for råstofudvinding og industri og med mindst 10 fuldtidsbeskæftigede. Indberetningsenheden er den faglige enhed (Kind of Activity Unit), der er dannet ved at henføre arbejdssteder med samme branche inden for en virksomhed til én indberetningsenhed.

Omsætningen opgøres i løbende priser som salgs- eller faktureringsværdier eksklusiv moms og andre punktafgifter men inklusiv pristilskud (fx eksportstøtte).

Anden offentliggørelse: Industriens salg af varer offentliggøres i *Nyt fra Danmarks Statistik* ca. 2 måneder efter et kvartals udløb. En mere detaljeret opgørelse findes i Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk.

39. Produktionsindeks og prisindeks for industriens omsætning fordelt på sektorer

Formål: Den månedlige statistik vedrørende industriens produktion og ordreindgang har først og fremmest til hensigt at give et aktuelt grundlag for bedømmelse af konjunkturudviklingen i dette erhverv. Foruden månedlige industriproduktionsindeks og industriprisindeks omfatter statistikken oplysninger om omsætning (jf. tabel 40) og ordrer (jf. tabel 41).

Kilder og metoder: Statistikken oplysninger indhentes på

repræsentativt grundlag fra firmaer som beskæftiger mindst 20 personer. De modtagne oplysninger opregnes til at omfatte hele industrien med mindst 20 beskæftigede. Udsnittet er baseret på industristatistikens faglige enheder (Kind of Activity Units), der er dannet ved at henhøre virksomheder med samme branchetilhørsforhold inden for et firma til en rapporteringsenhed. Udtrækningen af disse enheder foregår på firmaplan, således at samtlige industrienheder henhørende under et udtrukket firma medvirker i stikprøven med samme opregningsfaktor.

Stikprøven er stratificeret med hensyn til branche (ca. 70) og størrelse (4). Firmaer med mindst 200 beskæftigede ved industriaktiviteter, ca. 350 i alt, indgår totalt i stikprøven. Firmaer med færre beskæftigede inden for størrelsesgrupperne 100-199, 50-99 og 20-49 beskæftigede har en faldende sandsynlighed for at blive udtrukket, idet sandsynligheden for udtrækning i øvrigt afhænger af industrigruppens struktur. Udtræksprocenten ligger mellem 20 og 60. Den samlede stikprøve er på ca. 1.300 firmaer ud af i alt ca. 3.000 firmaer med mindst 20 beskæftigede. Den udgør ca. 85 pct. af den samlede omsætning i populationen.

Fra og med statistikken for januar 2003 er der foretaget en omlægning så indeksene baseres på basisværdier og vægte fra året 2000. Indeks opgjort med 2000 = 100 er beregnet tilbage til januar 1985.

Statistikken offentliggøres nationalt på i alt ca. 30 industrihovedgrupper omfattende den egentlige industri samt råstofudvinding (inkl. olieudvinding og – efterforskning fra 2000). For produktionsindekset og industriprisindekset bringes endvidere tal for energiforsyning.

Branchegrupperingen har sit udgangspunkt i *Dansk Branche-kode 2003* (DB03), som bygger på den fælleseuropæiske 4-cifrede standardserhvervsgruppering (NACE rev.1.1), og er valgt således, at statistikken belyser udviklingen i produktion og ordrer mv. inden for dansk industris mest betydende grupper.

Hertil kommer en særlig sektorgruppering af industriens brancher efter, hvorvidt disse fortrinsvis omsætter *investeringsgoder*, dvs. produktionsmidler i form af fast realkapital, *varige forbrugsgoder*, *ikke-varige forbrugsgoder*, *mellemprodukter*, dvs. produkter som videreforarbejdes i andre industrier eller erhverv til enten forbrugsgoder eller investeringsgoder eller *energiprodukter*. Hovedsynspunktet bag denne 5-delning er de omsatte varer og tjenesters anvendelse. Gruppen *energiprodukter* opgøres endvidere for produktionsindekset og industriprisindekset inklusiv energiforsyning, *energiprodukter* og *energiforsyning*.

Til beskrivelse af produktionsudviklingen inden for ca. 70 branchegrupper beregnes det månedlige *produktionsindeks* med udgangspunkt i den månedlige omsætning af egne varer og tjenester, som omregnes til faste priser (mængdeindeks). Deflateringen til 2000-priser foretages ved hjælp af det månedlige industriprisindeks. For at nå fra et mængdeindeks til et produktionsindeks er beregningerne udvidet med en korrigering af den månedlige omsætning for ændringerne i lagerbeholdningerne i måneden. Lagerbeholdningerne omfatter to typer af lagre, fremstillede færdigvarer og varer under fremstilling. Disse oplysninger indhentes fra stikprøven af virksomheder nævnt ovenfor. Ved at inddrage lagerændringerne i beregningen korrigeres omsætningen for den omsætning, der foregår direkte fra lager og for den produktion der ikke omsættes umiddelbart, men placeres på lager til videreforarbejdning eller med henblik på et senere salg. Lagerværdierne omregnes også til faste priser. For skibsværftsgruppen anvendes denne fremgangsmåde ikke. Den mest velegnede metode for denne gruppe har vist sig at være at beregne månedlige produktions-indeks med udgangspunkt i antal ar-

bejdstimer korregeret for produktivitetsudviklingen. For olie- og gasudvinding og energiforsyning, som er omfattet af statistikken fra 2000, tager beregningerne ikke udgangspunkt i omsætning, men direkte i oplysninger om produktion i mængder, som indsamles af Energistyrelsen. Produktionsindeks for de ca. 70 branchegrupper offentliggøres ikke selvstændigt, men indgår i en beregning af indeks for de ca. 30 industrihovedgrupper, de 5 sektorer samt for hele industrien og råstofudvinding, industri og energiforsyning. Beregningen af disse indeks foretages ved en sammenvejning af de respektive branchegruppe-indeks med værditilvæksterne i 2000 som vægte.

Den korte offentliggørelsestermin, 35-40 dage efter den aktuelle måneds udgang, indebærer, at statistikens resultater fra de 2 foregående måneder revideres, i det omfang allerede modtagne oplysninger fra indberettende virksomheder kompletteres eller revideres.

De månedlige *prisindeks* har til formål at belyse udviklingen i de salgspriser, der opnås af industriens virksomheder. Det benyttede primærmateriale hidrører fra systemet for prisindeks i producent- og importleddet. Til beskrivelse af prisudviklingen beregnes der månedlige prisindeks for hver af de ca. 70 branchegrupper. Prisindeksene for de ca. 70 branchegrupper offentliggøres ikke, men indgår i beregningen af prisindeks for ca. 30 industrihovedgrupper, de 5 sektorer samt for hele industrien og råstofudvinding, industri og energiforsyning.

Månedssstatistikken offentliggøres også i form af sæsonkorregerede indeksserier. Formålet med de korrigerede månedstal er at forbedre mulighederne for analyse af udviklingen i serierne. Ved at fjerne de normale sæsonudsving i indeksserierne lettes sammenligninger med de umiddelbart foregående perioder. Sæsonkorrigeringen er baseret på X-12 Arima og analyseredskabet Demetra. Prisindeksene sæsonkorrigeres ikke.

Anden offentliggørelse: Statistikken offentliggøres i *Nyt fra Danmarks Statistik*, normalt ca. 35-40 dage efter månedens udgang og 1-2 dage herefter endvidere i *Industri* (Statistiske Efterretninger), hvor nr. 2003:9 indeholder en mere udførlig metodebeskrivelse. Resultaterne i detaljeret form (ca. 30 brancher samt sektorer) er tillige tilgængelige i www.statistikbanken.dk, hvor prisindeksene er tilgængelige ca. 15 dage efter månedens udgang.

40. Omsætningsindeks for industriens sektorer

Formål: Den månedlige statistik vedrørende industriens produktion og ordreindgang har først og fremmest til hensigt at give et aktuelt grundlag for bedømmelse af konjunkturudviklingen i dette erhverv. Foruden omsætning omfatter statistikken oplysninger om ordrer (jf. tabel 41) og månedlige industriproduktionsindeks og industriprisindeks (jf. tabel 39).

Kilder og metoder: Statistikens oplysninger indhentes på repræsentativt grundlag fra firmaer som beskæftiger mindst 20 personer. De modtagne oplysninger opregnes til at omfatte hele industrien med mindst 20 beskæftigede. Udsnittet er baseret på industristatistikens faglige enheder (Kind of Activity Units), der er dannet ved at henhøre virksomheder med samme branchetilhørsforhold inden for et firma til en rapporteringsenhed. Udtrækningen af disse enheder foregår på firmaplan, således at samtlige industrienheder henhørende under et udtrukket firma medvirker i stikprøven med samme opregningsfaktor.

Stikprøven er stratificeret med hensyn til branche (ca. 70) og størrelse (4). Firmaer med mindst 200 beskæftigede ved

industriaktiviteter, ca. 350 i alt, indgår totalt i stikprøven. Firmaer med færre beskæftigede inden for størrelsesgrupperne 100-199, 50-99 og 20-49 beskæftigede har en faldende sandsynlighed for at blive udtrukket, idet sandsynligheden for udtrækning i øvrigt afhænger af industrigruppens struktur. Udtræksprocenten ligger mellem 20 og 60. Den samlede stikprøve er på ca. 1.300 firmaer ud af i alt ca. 3.000 firmaer med mindst 20 beskæftigede. Den udgør ca. 85 pct. af den samlede omsætning i populationen.

Til brug for beregning af månedlige produktionsindeks indhentes endvidere oplysninger om lagerværdier ved månedens udgang. Det drejer sig om varer under fremstilling og fremstillede færdigvarer.

Fra og med statistikken for januar 2003 er der foretaget en omlægning så indeksene baseres på basisværdier og vægte fra året 2000. Indeks opgjort med 2000 = 100 er beregnet tilbage til januar 1985.

Statistikken offentliggøres nationalt på i alt ca. 30 industrihovedgrupper omfattende den egentlige industri samt råstofudvinding (inkl. olieudvinding og -efterforskning fra 2000).

For produktionsindekset og industriprisindekset bringes endvidere tal for energiforsyning

Branchegrupperingen har sit udgangspunkt i *Dansk Branche-kode 2003* (DB03), som bygger på den fælleseuropæiske 4-cifrede standarderhvervsgruppering (NACE rev.1.1), og er valgt således, at statistikken belyser udviklingen i produktion og ordrer mv. inden for dansk industris mest betydende grupper.

Hertil kommer en særlig sektorgruppering af industriens brancher efter, hvorvidt disse fortrinsvis omsætter *investeringsgoder*, dvs. produktionsmidler i form af fast realkapital, *varige forbrugsgoder*, *ikke-varige forbrugsgoder*, *mellemprodukter*, dvs. produkter som videreforarbejdes i andre industrier eller erhverv til enten forbrugsgoder eller investeringsgoder eller *energiprodukter*. Hovedsynspunktet bag denne S-delning er de omsatte varer og tjenesters anvendelse.

Omsætningen består af dels salg af egne produkter, dels lønarbejde samt reparations- og opstillingsarbejde udført for andre. Den del af virksomhedernes omsætning, der vedrører salg af handelsvarer indkøbt med henblik på videresalg uden yderligere forarbejdning, medregnes ikke. Andre former for omsætning herunder salg af know-how og udlejning af materiel fremstillet af virksomheden medregnes heller ikke.

Omsætning med hjemmemarkedet omfatter leverancer til modtagere inden for dansk toldområde samt til boreplatformene i Nordsøen. Eksportomsætningen omfatter leverancer direkte til modtagere uden for dansk toldgrænse, herunder også til Færøerne og Grønland.

Såfremt et firma omfatter flere virksomheder, medregnes interne leverancer ikke mellem de af firmaets virksomheder, der har samme branchetilhørsforhold, fordi disse opfattes som een faglig enhed. Omfatter et firma derimod flere virksomheder med produktion i forskellige brancher, medregnes de interne leverancer mellem brancherne idet firmaet her omfatter flere faglige enheder; leverancerne herimellem opgøres som hovedregel til markedsværdi.

Den korte offentliggørelsestermin, 35-40 dage efter den aktuelle måneds udgang, indebærer, at statistikens resultater fra de 2 foregående måneder revideres, i det omfang allerede modtagne oplysninger fra indberettende virksomheder kompletteres eller revideres.

Månedssstatistikken offentliggøres også i form af sæsonkorrigerede indeksserier. Formålet med de korrigerede månedstal er at forbedre mulighederne for analyse af udviklingen i serierne. Ved at fjerne de normale sæsonudsving i indeks-serierne lettes sammenligninger med de umiddelbart foregå-

ende perioder. Sæsonkorrigeringen er baseret på X-12 Arima og analyseredskabet Demetra.

Anden offentliggørelse: Statistikken offentliggøres i *Nyt fra Danmarks Statistik*, normalt ca. 35-40 dage efter månedens udgang og 1-2 dage herefter endvidere i *Industri* (Statistiske Efterretninger), hvor nr. 2003:9 indeholder en mere udførlig metodebeskrivelse. Resultaterne i detaljeret form (ca. 30 brancher samt sektorer) er tillige tilgængelige i www.statistikbanken.dk.

41. Ordreindeks for industriens sektorer

Formål: Den månedlige statistik vedrørende industriens produktion og ordreindgang har først og fremmest til hensigt at give et aktuelt grundlag for bedømmelse af konjunkturudviklingen i dette erhverv.

Foruden månedlig ordreindgang omfatter statistikken oplysninger om industriproduktionsindeks og industriprisindeks (jf. tabel 39) og om omsætning (jf. tabel 40).

Kilder og metoder: Statistikken oplysninger indhentes på repræsentativt grundlag fra firmaer som beskæftiger mindst 20 personer. De modtagne oplysninger opregnes til at omfatte hele industrien med mindst 20 beskæftigede. Udsnittet er baseret på industristatistikens faglige enheder (Kind of Activity Units), der er dannet ved at henføre virksomheder med samme branchetilhørsforhold inden for et firma til een rapporteringsenhed. Udtrækningen af disse enheder foregår på firmaplan, således at samtlige industrienheder henhørende under et udtrukket firma medvirker i stikprøven med samme opregningsfaktor.

Stikprøven er stratificeret med hensyn til branche (ca. 70) og størrelse (4). Firmaer med mindst 200 beskæftigede ved industriaktiviteter, ca. 350 i alt, indgår totalt i stikprøven. Firmaer med færre beskæftigede inden for størrelsesgrupperne 100-199, 50-99 og 20-49 beskæftigede har en faldende sandsynlighed for at blive udtrukket, idet sandsynligheden for udtrækning i øvrigt afhænger af industrigruppens struktur. Udtræksprocenten ligger mellem 20 og 60. Den samlede stikprøve er på ca. 1.300 firmaer ud af i alt ca. 3.000 firmaer med mindst 20 beskæftigede. Den udgør ca. 85 pct. af den samlede omsætning i populationen.

Til brug for beregning af månedlige produktionsindeks indhentes endvidere oplysninger om lagerværdier ved månedens udgang. Det drejer sig om varer under fremstilling og fremstillede færdigvarer.

Fra og med statistikken for januar 2003 er der foretaget en omlægning så indeksene baseres på basisværdier og vægte fra året 2000. Indeks opgjort med 2000 = 100 er beregnet tilbage til januar 1985.

Fra og med statistikken for januar 2007 er dækningsgraden for statistikken for ordreindgang ændret fra at omfatte alle brancher til blot at omfatte de brancher, der er af EU defineres som ordreproducerende. Det drejer sig om følgende hovedbranchegrupper:

17. Tekstilindustri
18. Beklædningsindustri
21. Papirindustri
24. Kemisk industri
27. Fremstilling af metal
28. Jern- og metalvareindustri
29. Maskinindustri
30. Fremstilling af kontormaskiner og IT udstyr
31. Fremstilling af andre elektriske maskiner og apparater
32. Fremstilling af telemateriel
33. Fremstilling af medicinsk udstyr, instrumenter

34. Fremstilling af biler mv.
35. Fremstilling af andre transportmidler

Som følge af, at Statistikken for ordreindgang ikke indsamles for hele industrien offentliggøres statistikken nationalt på blot 14 industrihovedgrupper.

Branchegrupperingen har sit udgangspunkt i *Dansk Branchekode 2003* (DB03), som bygger på den fælleseuropæiske 4-cifrede standarderhvervsgruppering (NACE rev.1.1), og er valgt således, at statistikken belyser udviklingen i produktion og ordrer mv. inden for dansk industris mest betydende grupper.

Hertil kommer en særlig sektorgruppering af industriens brancher efter, hvorvidt disse fortrinsvis omsætter *investeringsgoder*, dvs. produktionsmidler i form af fast realkapital, *varige forbrugsgoder*, *ikke-varige forbrugsgoder*, *mellemprodukter*, dvs. produkter som videreføres i andre industrier eller erhverv til enten forbrugsgoder eller investeringsgoder eller *energiprodukter*. Hovedsynspunktet bag denne 5-delning er de omsatte varer og tjenesters anvendelse. Ordreindgangsstatistikken dækker ikke alle industrier, der indgår i sektorgrupperingen (se liste over hvilke brancher, der indsamles ordrestatistik for oven for).

Ordreindgangen omfatter summen af virksomhedernes forudberegneede salgs- eller fakturaværdier for de ordrer, som er indgået i løbet af måneden. Indgående ordrer, som effektueres straks, medregnes også. Hvor virksomhederne effektuerer alle ordrer direkte fra lager, eller hvor der er tale om produktion fra "dag til dag", følger omsætningen og ordreindgangen tidsmæssigt og dermed også beløbsmæssigt hinanden. Fra og med januar 2007 opgøres dette som bruttoordreindgang. Det betyder i praksis, at eventuelle annullerede ordrer i modsætning til tidligere ikke trækkes fra den oprindeligt indrapporterede ordreindgang.

Den korte offentliggørelsestermin, 35-40 dage efter den aktuelle måneds udgang, indebærer, at statistikens resultater fra de 2 foregående måneder revideres, i det omfang allerede modtagne oplysninger fra indberettende virksomheder kompletteres eller revideres.

Månedssstatistikken offentliggøres også i form af sæsonkorrigerede indeksserier. Formålet med de korrigerede månedstal er at forbedre mulighederne for analyse af udviklingen i serierne. Ved at fjerne de normale sæsonudsving i indeksserierne lettes sammenligninger med de umiddelbart foregående perioder. Sæsonkorrigeringen er baseret på X-12 Arima og analyseredskabet Demetra.

Anden offentliggørelse: Statistikken offentliggøres i *Nyt fra Danmarks Statistik*, normalt ca. 35-40 dage efter månedens udgang og 1-2 dage herefter endvidere i *Industri* (Statistiske Efterretninger), hvor nr. 2003:9 indeholder en mere udførlig metodebeskrivelse. Resultaterne i detaljeret form (14 brancher samt sektorer) er tillige tilgængelige i www.statistikbanken.dk.

42. Forskydninger i industriens og engroshandelens samlede lagerbeholdninger fordelt på brancher, årets priser

Formål: At belyse lagerbevægelserne i industrien og engroshandelen gennem året.

Kilder og metoder: Tællingen er for industrien baseret på ca. 300 spørgeskemaer modtaget fra de største industrivirksomheder. Disse virksomheder har ca. 55 pct. af de samlede lagerbeholdninger opgjort i den årlige regnskabsstatistik. For engroshandelen er tællingen baseret på ca. 325 spørgeske-

maer modtaget fra de største engrosvirksomheder. Disse virksomheder har ca. 38 pct. af de samlede lagerbeholdninger.

På spørgeskemaerne er lagerbeholdningerne opgjort i årets priser primo og ultimo kvartalet. Ved omregning med prisindeks beregnes primo- og ultimobeholdningerne i 2000-priser. Ved derefter at trække primobeholdningerne fra ultimobeholdningerne fås den mængdemæssige forskydning i lagrene. Ved fornyet omregning, her med indeks for kvartalets gennemsnitspriser, findes den endelige lagerforskydning (mængdeforskydning) i kvartalet opgjort i årets priser.

Denne størrelse må ikke forveksles med den lagerforskydning, man får ved at sammenligne regnskabsstatistikernes primo- og ultimobeholdninger i årets priser. Sidstnævnte størrelse indeholder foruden ovennævnte »mængdeforskydning i kvartalet, opgjort i årets priser« også prisforskydningen for de lagerstørrelser som har været til stede både primo og ultimo.

De indberettede værdier er i statistikken *opregnet* ved hjælp af den årlige regnskabsstatistik. Alt efter lagertype er der benyttet forskellige engrospriserier til at beregne værdier i 2000-priser. Til råvarelagrene benyttes branchespecifikke råvareprisindeks, der er beregnet ved at tage udgangspunkt i nationalregnskabs oplysninger om forbruget af råvarer i de enkelte branchegrupper. For *de øvrige lagertyper* i industrien benyttes branchespecifikke produktionsprisindeks. For engroshandelen benyttes branchespecifikke engrosprisindeks.

Anden offentliggørelse: Uddrag af statistikken offentliggøres hvert kvartal i *Nyt fra Danmarks Statistik*, og de samlede resultater offentliggøres i www.statistikbanken.dk.

43. Konjunkturbarometer for bygge og anlæg

Formål: Konjunkturbarometeret for bygge og anlæg er en tendensundersøgelse, der giver en række svar på centrale konjunkturmæssige forhold, som det er svært at opgøre i den traditionelle statistik. Konjunkturbarometeret omfatter således en kvalitativ vurdering af både faktiske forhold og forventningerne til den kommende tremåneders periode. Fra og med januar 1998 er Konjunkturbarometeret omlagt fra at være kvartalsvis til at være månedlig.

Kilder og metoder: Konjunkturbarometerundersøgelsen opgøres på grundlag af oplysninger fra ca. 750 af landets bygge- og anlægsvirksomheder, der repræsenterer ca. 1/3 af det totale antal beskæftigede i sektoren.

Den anvendte metode er udviklet af IFO-instituttet i München. Det er karakteristisk for denne metode, at ledelsen i de udvalgte virksomheder er i stand til at besvare de stillede spørgsmål uden dyberegående analyse. Nogle spørgsmål er formuleret således, at der alene ønskes en udtalelse om, hvorvidt en økonomisk størrelse, fx virksomhedernes omsætning, har været mindre, omtrent uændret eller større i den betragtede periode, sammenlignet med den foregående periode. Spørgsmålene vedrører både forventninger til den nærmeste fremtid, samt vurderingen af de faktiske forhold i den foregående periode.

Ved andre spørgsmål bedes virksomhederne besvare, hvordan økonomiske forhold, fx ordrebeholdningen, har været ved udgangen af en periode i forhold til den normale situation. Endvidere bedes virksomhederne anføre, om der har været produktionsbegrænsninger - og i så fald hvilke begrænsninger.

I konjunkturbarometeret er det altid 3-måneders perioder, der ligger til grund for vurderingen af forventede og faktiske forløb. Forhold, der vedrører bedømmelsen af en økonomisk størrelse ved udgangen af en given periode, belyses ultimo

foregående måned.

Nettallene er beregnet som forskellen mellem procenttallene for "større" og "mindre", og må fortolkes som tendensen i udviklingen. Nettallene siger således intet om størrelsen af væksten eller tilbagegangen. Et nettalt på fx +20 pct. er således *ikke* udtryk for en forventet vækst på 20 pct. I stedet henviser tallet til, at der forventes en fremgang i omsætningen (netto) i virksomheder, der repræsenterer 20 pct. af den samlede beskæftigelse i bygge- og anlægssektoren.

Den sammensatte konjunkturindikator er et udtryk for de samlede forventninger til udvikling inden for bygge- og anlægssektoren, idet den beregnes som et simpelt gennemsnit af ordrebeholdningen ultimo den aktuelle måned samt beskæftigelsesforventningerne til den kommende periode.

Den sæsonkorrigerede indikator offentliggøres som supplement til den ikke-sæsonkorrigerede konjunkturindikator. Sæsonkorrigeringen foretages vha. X-12-ARIMA fra Statistics Canada.

Anden offentliggørelse: Konjunkturbarometret for bygge og anlæg offentliggøres hver måned i *Nyt fra Danmarks Statistik*. Metoden er beskrevet på www.dst.dk/varedeklaration/933. Desuden bringes oplysningerne i www.statistikbanken.dk.

44. Beskæftigede ved bygge og anlæg

Formål: Statistikken over beskæftigelsen ved bygge og anlæg har til formål at belyse, hvordan beskæftigelsen inden for sektoren udvikler sig, fordelt på brancher og arbejdsart.

Kilder og metoder: Opgørelsen af beskæftigede på arbejdssteder med bygge- og anlægsaktivitet foretages som en udvalgt stikprøve.

Der er med virkning fra og med maj 2008 udtrukket en ny stikprøve af private virksomheder med bygge- og anlægsaktivitet. Stikprøven er dannet på baggrund af et udtræk fra erhvervsregistret, hvor der er indhentet beskæftigelsesinformationer vedrørende arbejdsstederne ultimo november 2005. Udsnittets størrelse var ved udvælgelsen ca. 2.500 virksomheder.

Beskæftigelsesopgørelsen gælder for en bestemt dag, medio kvartalet. Udsnittet er opregnet således, at det angiver den samlede beskæftigelse i de brancher, der indgår i opgørelsen. I beskæftigelsestællingen indgår følgende brancher: Entreprenører, murermestre, el-installatører, vvs-installatører, tømrermestre og bygningsnedkøbere, malermestre samt glarmestre og anden bygge- og anlægsvirksomhed. Herudover indgår ligeledes offentlige og koncessionerede virksomheder med beskæftigelse inden for bygge- og anlægsområdet. Beskæftigelsen ved bygge- og anlæg sæsonkorrigeres ved anvendelse af X12-ARIMA fra Statistics Canada.

Anden offentliggørelse: For beskæftigelsen ved bygge og anlæg findes en mere udførlig metodebeskrivelse i serien *Byggeri og boligforhold 2003:34* (Statistiske Efterretninger). Nye opgørelser over beskæftigelsen offentliggøres hvert kvartal i *Nyt fra Danmarks Statistik*. Endvidere offentliggøres længere tidsserier i *Statistisk Tiårsoversigt* og *Statistisk Årbog*. Desuden bringes oplysningerne i www.statistikbanken.dk.

45. Byggeomkostningsindeks for boliger

Formål: Indekset har til formål at belyse omkostningsudviklingen for nyopført boligbyggeri. Indekset indeholder et indeks for enfamiliehuse, et indeks for etageboliger samt et indeks for boliger generelt. Alle indeksi er endvidere fordelt på fagindeks og bygningsdelindeks. Alle indeksi er beregnet totalt og for hhv. materialer og arbejdsomkostninger.

Kilder og metoder: Grundlaget for indekset er otte byggerier, som omfatter tre enfamiliehuse, et rækkehusbyggeri, et tofamiliehus og tre etageboligbyggerier. Det er et fastvægtede indeks med 1. kvartal 2003=100.

Materialepriserne indhentes primært fra Prisindeks for indenlandsk vareforsyning. Frem til april 2004 er prisbegrebet for alle varer de faktiske priser fra producent/importør ekskl. moms. Det vil sige, at ud over de generelle rabatter er de faktiske rabatter i princippet også modregnet i prisen. For importerede varer er der sket en ændring fra april 2004, så det er importørernes købspriser, der indsamles og ikke salgspriserne som tidligere. Herefter er prisbegrebet for de importerede varer faktiske købspriser c.i.f. ekskl. alle skatter og afgifter.

Arbejdsomkostningerne indhentes primært fra Lønindeks for den private sektor. Prisbegrebet er de samlede arbejdsomkostninger, som består af lønmodtagerens fortjeneste tillagt øvrige arbejdsomkostninger. Fortjenesten omfatter lønmodtagerens samlede indtægter i forbindelse med ansættelsesforholdet, inklusiv såvel lønmodtagers som arbejdsgivers andel af eventuelle pensionsbidrag. De øvrige arbejdsomkostninger omfatter den del af virksomhedens arbejdsomkostninger, der ikke har karakter af fortjeneste for lønmodtageren, såsom bidrag til offentlige kasser, uddannelsesomkostninger, frivillige personaleomkostninger mv.

Anden offentliggørelse: Beregningen af indekset er mere udførligt beskrevet på www.dst.dk/varedeklaration/95119. Yderligere oplysninger om indekset kan endvidere findes på www.dst.dk/byggeindeks. Byggeomkostningsindekset for boliger offentliggøres i *Nyt fra Danmarks Statistik*, i *Statistisk Årbog* og for længere tidsserier i *Statistisk Tiårsoversigt*. Endelig kan der abonneres på fremsendelse via postkort (postkortservice). Desuden bringes oplysningerne i www.statistikbanken.dk.

46. Omkostningsindeks for anlæg

Formål: Indeksene beskriver udviklingen i omkostningerne forbundet med anlægsarbejder: jordarbejder mv., asfaltarbejde, betonkonstruktioner, jern- og stålkonstruktioner samt delindeks for materiel og maskiner. Endvidere beskrives udviklingen i omkostningerne for anlæg af veje.

Kilder og metoder: Grundlaget for omkostningsindeks for anlæg er materialeprisberegninger og lønberegninger.

Materialepriserne beregnes på grundlag af oplysninger, der indhentes til beregning af prisindeks for indenlandsk vareforsyning, samt specielt indhentede priser for lastvognskørsel. Lønomkostningerne beregnes på grundlag af den overenskomst, der er indgået mellem Dansk Byggeri og 3F for Nordsjællands 1. og 2. zone samt provinsen.

For alle indeksi gælder, at de offentliggøres hhv. uden og med dagpenge indregnet.

Vægtgrundlaget for indekset for anlæg af veje er fastlagt i samarbejde med Vejdirektoratet på baggrund af en analyse af en række færdiggjorte motorvejs- og hovedlandevejsarbejder. Indeksene for jordarbejder, asfaltarbejde og betonarbejde bruges direkte i beregningen af indekset for anlæg af veje.

Vægtgrundlaget for jord- og asfaltarbejder, samt beton- og jernkonstruktioner, er udarbejdet efter en analyse af afsluttede og igangværende anlægsarbejder og endelig fastlagt efter drøftelser mellem Vejdirektoratet, DSB og Dansk Byggeri.

Indeksene er af laspeyrestypen, dvs. de har faste vægte. Beregningen sker ved, at der beregnes indekssværdier for arbejdslønnen og for hver repræsentantvare. Disse indeksi vejes sammen til et totalindeks, hvor de omkostningsandele, der er knyttet til arbejdslønnen og repræsentantvarer, indgår som

vægte.

Fra 1. januar 2001 benævnes de tidligere enterprisereguleringsindeks som omkostningsindeks for anlæg.

Anden offentliggørelse: Omkostningsindeks for anlæg offentliggøres kvartalsvis i *Nyt fra Danmarks Statistik*. Indeksene offentliggøres endvidere i *Statistisk Årbog*. Desuden bringes oplysningerne i www.statistikbanken.dk.

47. Byggevirksohmheden

Formål: Formålet med byggestatistikken er at offentliggøre statistisk materiale, der kan bruges til konjunkturbedømmelse af byggeaktiviteten samlet, samt fordelt på bygningskategorier.

Kilder og metoder: Siden 1. januar 1979 har kommunerne indberettet de verserende byggesager til Bygnings- og Boligregisteret (BBR). Danmarks Statistik modtager hver måned udtræk fra BBR, som anvendes ved udarbejdelsen af den løbende konjunkturbelysende byggestatistik.

Byggestatistikken er fra januar 1980 udarbejdet på grundlag af BBR-systemet. For en nærmere beskrivelse af de anvendte metoder og definitioner henvises til varedeklarationen for byggevirksohmheden www.dst.dk/varedeklaration/924.

Ved indførelse af BBR-systemet indtrådte visse definitions-mæssige ændringer, der er af betydning ved sammenligning med opgørelserne af byggestatistikken for 1979 og tidligere år; vedrørende disse henvises til *Statistiske Efterretninger* 1982, nr. A 34.

Erfaringerne viser, at der ofte er store forsinkelser i kommunernes indberetninger til BBR. De opregnede tal er derfor et centralt skøn over byggeriets aktuelle omfang. Opgøringsmetoden er baseret på analyser af forsinkelsesmønstret og -omfanget, der varierer meget mellem de forskellige typer af byggeri, hen over året og fra år til år. Skønnet over en given måneds byggevirksohmhed bliver løbende revideret i takt med, at forsinkede byggesager indberettes.

Ved *Beboelsesbygninger* forstås bygninger, hvor over halvdelen af etagearealet benyttes til beboelse. *Produktions- og administrationsbygninger mv.* omfatter landbrugsbygninger, fabrikker og værksteder, kontor- og butikbygninger samt offentligt byggeri af erhvervsmæssig karakter som fx el-, gas- og vandværker, remiser mv. og *Øvrige bygninger* omfatter skoler, sygehuse mv., og fra 1980 er sommerhusbyggeriet medregnet under øvrige bygninger.

Anden offentliggørelse: Den kvartalsvise byggevirksohmhed offentliggøres i *Nyt fra Danmarks Statistik* ca. 1½ måneder efter den aktuelle måneds udgang. Mere detaljerede opgørelser af byggevirksohmheden offentliggøres kvartalsvis i publikationen *Byggeri og boligforhold* (Statistiske Efterretninger). Årsopgørelser kan også findes i *Statistisk Tiårsoversigt* samt *Statistisk Årbog*. Desuden bringes oplysningerne i www.statistikbanken.dk.

48. Boligbyggeri

Formål: Formålet med statistikken er at offentliggøre oplysninger, som kan bruges til konjunkturbedømmelse af boligbyggeriet samlet og fordelt på hustyper.

Kilder og metoder: Vedrørende grundlaget for udarbejdelse af statistikken over boligbyggeriet henvises til kommentaren til tabel 47.

Ved *udstedte byggetilladelser* forstås de byggetilladelser kommunernes bygningsmyndigheder har givet i løbet af måneden.

Enfamiliehuse mv. omfatter stuehuse, parcelhuse og række-

kæde- og dobbelthuse.

Anden offentliggørelse: Jf. kommentaren til tabel 47.

49. Konjunkturbarometer for serviceerhverv. Nettotal

Formål: Konjunkturbarometer for serviceerhverv er en tendensundersøgelse, der giver et hurtigt og aktuelt billede af faktiske forhold og forventninger inden for udvalgte brancher inden for serviceerhvervene. Danmarks Statistik har etableret konjunkturbarometer for serviceerhverv fra og med april 2000. Undersøgelsen er månedlig og tilsvarende undersøgelser udarbejdes i de øvrige EU-medlemslande. Undersøgelsen følger de tilsvarende barometre for industri og bygge- og anlægsvirksohmhed.

Kilder og metoder: Undersøgelsen er spørgeskemabaseret. Konjunkturbarometret omfatter dels et spørgsmål om vurderingen af det aktuelle forretningsklima, dels en vurdering af de faktiske forhold for de foregående tre måneder og forventningerne til de kommende tre måneder med hensyn til omsætning og beskæftigelse. Stikprøven er udtrukket på baggrund af oplysninger om den enkelte virksomhed i Det Centrale Virksomhedsregister (CVR), hvorfra også de beskæftigelsesmæssige oplysninger, der anvendes til opregning, er hentet. Stikprøveudsnittet er baseret på virksomheder i form af juridiske enheder. Udsnittet er fornyet i januar 2009 og forventes at omfatte ca. 2200 virksomheder. Virksomheder med 9 eller færre fuldtidsansatte udvælges ikke til undersøgelsen, mens virksomheder med 10-99 fuldtidsansatte er udvalgt efter det gennemsnitlige antal fuldtidsansatte i de fire seneste kvartaler. Alle virksomheder med 100 eller flere fuldtidsansatte indgår i udsnittet. Undersøgelsen er frivillig og har en gennemsnitlig svarprocent på ca. 60 pct. Virksomhedernes svar tælles med en værdi, som svarer til antallet af ansatte.

Anden offentliggørelse: *Nyt fra Danmarks Statistik* og www.statistikbanken.dk.

50. Indeks for detailomsætningen

Formål: Statistikken formål er at give et hurtigt mål for udviklingen i en væsentlig del af det private forbrug.

Kilder og metoder: Værdiindeksene beregnes på baggrund af månedlige indberetninger fra en stikprøve af virksomheder i detailhandel. Stikprøvens størrelse er fra januar 2009 på ca. 3.300 virksomheder ud af ca. 30.000. Stikprøven dækker ca. 35 pct. af antallet og ca. 76 pct. af omsætningen hos virksomheder med en årlig omsætning over 2,5 mio. kr., i brancher dækket af detailomsætningsindekset.

Indeksene beregnes for tre hovedgrupper: Brancher, der fortrinsvis sælger »Fødevarer og andre dagligvarer«, brancher med salg af »Beklædning mv.« samt brancher med salg af »Andre forbrugsvarer«. Inden for hver af disse hovedgrupper beregnes indeks for specialbrancher. Indeksene beregnes med 2005 som basisår fra januar 2009.

Detailomsætningen i faste priser (mængder) er en omregning af de beregnede værdiindekstal i løbende priser. Ved omregningen er benyttet vægtede forbrugerprisindeks. Indekset i faste priser giver således et tilnærmet udtryk for de omsatte mængder, og betegnes derfor som mængdeindeks. Mængdeindeksene beregnes kun for de tre hovedgrupper, samt for detailhandel i alt.

Mængdeindeksene sæsonkorrigeres ved hjælp af Demetra (version 2.1). Der anvendes Tramo/Seats med Airline model (0,1,1) (0,1,1)

En mere grundig beskrivelse af detailomsætningsindekset findes i varedeklarationen på vores hjemmeside www.dst.dk/varedeklaration under emnegruppen Serviceerhverv.

Anden offentliggørelse: Indeks for detailomsætningen offentliggøres i en foreløbig udgave i *Nyt fra Danmarks Statistik* hver måned. Der gives oplysning om de nyeste mængdeindeks og sæsonkorrigerede mængdeindeks, for de tre hovedgrupper og detailhandel i alt. Desuden offentliggøres endelige tal for hver måned.

Hvert kvartal offentliggøres værdiindeks for alle specialbrancher i serien *Serviceerhverv* (Statistiske Efterretninger). Desuden bringes oplysningerne i Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk

51. Nyregistreringer af motorkøretøjer

Formål: Formålet med tabellen er at vise udviklingen i salget af motorkøretøjer.

Kilder og metoder: *Nyregistrerede motorkøretøjer* omfatter nye køretøjer, der registreres 1. gang her i landet. Nyregistreringerne opgøres ud fra registreringsdata i Centralregisteret for Motorkøretøjer. Opgørelserne revideres 25 måneder bagud ved hver offentliggørelse. Importerede brugte køretøjer medregnes ikke.

Anden offentliggørelse: Mere detaljeret bilstatistik publiceres i *Transport* (Statistiske Efterretninger). Desuden offentliggøres der foreløbige tal hver måned i *Nyt fra Danmarks Statistik*. Summariske tal offentliggøres årligt i *Statistisk Årbog* og *Statistisk Tiårsoversigt*. Desuden bringes oplysningerne i www.statistikbanken.dk. Yderligere oplysninger om bilstatistikken kan findes i varedeklarationen på www.dst.dk/varedeklaration.

52. Animalske landbrugsprodukter af producent

Formål: Tabellen tager sigte på at vise udviklingen i salgsværdien for landbrugets animalske salgsproduktion samt at vise om denne udvikling skyldes ændringer i de producerede mængder eller i de opnåede producentpriser. I tallene for værdier og indeks i alt indgår ca. 90 pct. af de samlede animalske salgsprodukter, idet bl.a. pelsdyr og vildt ikke er inkluderet.

Kilder og metoder: *Salgsværdien* for animalske produkter beregnes på grundlag af opgørelser over de solgte mængder (herunder medregnes producenterne forbrug af egen produktion til konsum) og de gennemsnitligt opnåede salgspriser af producent. I værdierne for de enkelte produkter er medregnet landbrugets udbytte af den udbetalte produktstøtte (dog ikke diverse præmieordninger) i henhold til EU's landbrugsordninger, og tilsvarende er de opkrævede produktafgifter i henhold til disse ordninger fratrasket. De samlede salgsværdier omfatter foruden de i tabellen anførte produkter (naturmælk, okse- og kalvekød, svinekød) værdierne for æg, fjerkrækød, fåre- og lammekød samt salget af avlsdyr til eksport. Værdien for naturmælk angiver det samlede beløb, som producenterne har modtaget for den solgte mængde mælk. Værdierne for okse- og kalvekød og for svinekød omfatter salget af dyr til slagtning her i landet samt salget af levende slagtedyr til eksport. *Mængde- og prisindeksene* be-

regnes som Laspeyres-indeks med 2005 som vægtbasisår og sammenligningsår. Mængdeindeksene er baseret på en detaljeret beregning for de samlede solgte mængder, herunder producenterne forbrug af egne produkter til konsum. Prisindeksene er beregnet på grundlag af udviklingen i et repræsentativt udvalg af producentnoteringer eller -priser. De samlede mængde- og prisindeks omfatter de samme produkter, som indgår i de samlede salgsværdier (jf. ovenfor).

Anden offentliggørelse: Publikationen *Landbrug* (Statistiske Efterretninger) giver i den kvartårlige artikel *Pris- og mængdeudvikling i landbruget* en mere specificeret opdeling af de anførte værdier og indeks, og i den årlige publikation *Landbrug* findes en detaljeret redegørelse for den anvendte fremgangsmåde ved beregningen af tallene. Desuden offentliggøres de seneste kalenderårstal i *Statistisk Årbog* og længere tidsserier er givet i *Statistisk Tiårsoversigt*. Desuden bringes oplysningerne i Danmarks statistikbank www.statistikbanken.dk.

53. Import af varer fordelt efter anvendelse

Formål: Tabellen viser udviklingen i den danske import fordelt på varer, grupperet efter anvendelse fx landbrug, byerhverv, direkte forbrug osv.

Kilder og metoder: Tilvejebringelse af udenrigshandelsstatistikens (UH-statistik) grunddata er i dag en to-delt proces, der i vidt omfang kan betragtes som to uafhængige statistiksystemer:

1. Extrastat, der omfatter handel med ikke-EU-lande (3. lande).

2. Intrastat, der omfatter handel med EU-lande.

Denne to-delning blev indført fra den 1. januar 1993, hvor EUs indre marked trådte i kraft – tidligere anvendtes et system svarende til Extrastat-systemet ved indsamlingen af hele UH-statistikken.

I Extrastat er indsamlingen af UH-data integreret med Skats indsamling af data med henblik på opkrævning af told og udførselskontrol. Danmarks Statistiks rolle ved indsamlingen er primært at foretage sandsynlighedskontrol af de indsamlede oplysninger, imens hele fejlrætningsprocessen gennemføres af Skat.

I relation til UH-statistikens kvalitet er Extrastats væsentligste styrke, at de indsamlede data både tjener statistiske og fiskale formål – sidstnævnte sikrer en høj grad af kontrol og indberetningsdisciplin. Endvidere er der tale om en totalopgørelse af alle transaktioner, der passerer den danske grænse, idet der dog kan anvendes forenklet angivelse for varetransaktioner på eller under en **transaktionstærskel** på 7.500 kr. og 1.000 kg. Fra 2003 er der indført mundtlig angivelse af varetransaktioner under tærskelgrænsen i eksporten. Værdien af denne handel imputeres ud fra de tilgængelige tal og historisk viden om handelen.

En svaghed ved Extrastat er, at den mest intensive kontrol hos Skat af de afgivne oplysninger i et vist omfang vil være koncentreret om transaktioner, hvor betydelige fiskale hensyn skal varetages. Det må formodes at medføre en bias i retning af, at importtallene er af højere kvalitet end eksporttallene.

Indsamlingen af UH-data vedr. EU-handel, Intrastat-systemet, tjener alene statistiske formål. Danmarks Statistik gennemfører både dataindsamling, fejlsøgning og fejlrætning af alle data – sidstnævnte via direkte kontakt til virksomhederne. Oplysningerne til Intrastat kan afgives summeret på månedsbasis for hver ens kombination af vare, land, strøm og transaktionsart – identifikation af hver enkelt varebevægelse er ikke nødvendig ved indberetningen, men i praksis vælger

mange virksomheder at indberette enkelttransaktioner, akkurat som i Extrastat.

En svaghed ved Intrastat er, at de indsamlede data alene tjener statistiske formål, og ikke, som i Extrastat, også anvendes i fiskalt øjemed – det må formodes at medføre en mindre grad af indberetningsdisciplin. Endvidere er Intrastat ikke en totaldækkende statistik: Firmaer med en årlig EU-import på under 4,2 mio. kr. og/eller EU-eksport på under 5,5 mio. kr. i 2009, dvs. med handel under **fritagelsestærsklerne**, skal ikke afgive detaljerede oplysninger til Intrastat. Som i Extrastat findes også i Intrastat en **transaktionstærskel**, der kan benyttes hvis summen af ensartede transaktioner har en værdi og vægt henholdsvis på maksimalt 3.000 kr. og 1.000 kg. – i disse tilfælde kan transaktionerne indberettes samlet under en særlig varekode.

Fastlæggelse af populationen, der er indberetningspligtig til Intrastat, sker ud fra de oplysninger, som alle firmaer med EU-handel skal afgive på momsangivelsen (rubrik A/B). Det må anses for en styrke ved Intrastat, at der herved er etableret en alternativ kilde til kontrol af Intrastat-oplysningerne. Denne fordel skal dog ikke overvurderes, idet det ikke har fiskale konsekvenser at afgive urigtige oplysninger om EU-varehandel på momsangivelsen.

Da UH-statistikens grundmateriale ikke længere er totaldækkende suppleres med estimation, der foretages ved at udnytte oplysningerne fra momsangivelsens rubrik A og B. Udenrigshandelsstatistikken offentliggøres i CIF- og FOB-priser for henholdsvis import og eksport, dvs. værdier inkl. fragt og forsikringsomkostninger til den danske grænse, men ekskl. afgifter.

Varegruppering: Ved offentliggørelse af udenrigshandelsstatistikken i detaljeret form anvendes de 8-cifrede varekoder fra EU's *Kombinerede nomenklatur*, KN, som også er grundlag for Toldtariffen.

Ved varegruppering er i øvrigt anvendt:

- FN's *Standard International Trade Classification*: SITC. Fra og med 2007 anvendes SITC, Rev. 4. SITC består i sin mest detaljerede form af et 5-cifret varenummer, men anvendes også med et mindre antal cifre.
- FN's *Broad Economic Categories*. BEC benyttes (med enkelte ændringer) ved indførsels gruppering efter anvendelse.
- Opdelingen af udførslen på produktionsgrene er en dansk udarbejdet klassifikation (KONJ).

Landebegreb: Landeangivelser for indførte varer er for EU-handelen det EU-land, hvor varen er afsendt. For varer indført fra ikke-EU-lande benyttes varens oprindelsesland. For udførte varer anvendes bestemmelsesland.

Korrektioner: Al offentliggjort statistik er foreløbig indtil offentliggørelse af årsstatistikken, der indeholder endelige tal.

Anden offentliggørelse: En udførlig redegørelse for udenrigshandelsstatistikens metode, begreber og publicering findes i årspublikationen *Udenrigshandel - varer og tjenester*. Indeksregningerne er beskrevet i *Indeksregninger i Danmarks Statistik* (København, 1985). En beskrivelse af beregningen af sæsonkorrektioner fås ved henvendelse til Danmarks Statistik, Udenrigshandel. Summariske oplysninger om udenrigshandelen bringes månedligt i *Nyt fra Danmarks Statistik*. Desuden offentliggøres oplysninger løbende i *Udenrigshandel* (Statistiske Efterret-

ninger) og i *Udenrigshandelen fordelt på varer og lande* (Statistikservice). Yderligere offentliggøres udenrigshandelsstatistiske oplysninger i de tværgående publikationer *Statistisk Årbog* og *Statistisk Tiårsoversigt*. Endelig offentliggøres oplysningerne også i www.statistikbanken.dk.

54. Eksport af varer fordelt efter produktionsgrene

Formål: Tabellen viser udviklingen i den danske eksport fordelt efter produktionsgrene fx animalske landbrugsvarer, industrivarer, fisk osv.

Kilder og metoder: Der henvises til kommentaren til tabel 53.

Anden offentliggørelse: Der henvises til kommentaren til tabel 53.

55. Importen fordelt på lande

Formål: Tabellen viser udviklingen i den danske import fordelt på lande.

Kilder og metoder: Der henvises til kommentaren til tabel 53.

Ved opdeling på lande benyttes *afsendelsesland* for EU-lande og *oprindelsesland* for de øvrige.

Ved *oprindelsesland* forstås det land, hvor varen er fremstillet eller, hvis fremstillingen er foregået i to eller flere lande, det land hvor den sidste egentlige forarbejdning har fundet sted. Ompakning, sortering eller blanding betragtes ikke som forarbejdning, medmindre varen efter behandlingen ikke længere kan henføres til noget andet oprindelsesland end det, hvori denne behandling har fundet sted.

Ved *afsendelsesland* forstås det andet EU-land, hvorfra varerne er afsendt med Danmark som bestemmelsesland.

Anden offentliggørelse: Der henvises til kommentaren til tabel 53.

56. Eksporten fordelt på lande

Formål: Tabellen viser udviklingen i den danske eksport fordelt på lande.

Kilder og metoder: Der henvises til kommentaren til tabel 53. I Eksporten anvendes *bestemmelsesland*.

Ved *bestemmelsesland* forstås det på udførselstidspunktet sidst kendte land, til hvilket varerne skal sendes.

Anden offentliggørelse: Der henvises til kommentaren til tabel 53.

57. Indeks for enhedsværdier samt bytteforholdet i udenrigshandelen

Formål: Tabellen viser udviklingen i enhedsværdierne for importen og eksporten fordelt på varegrupper. Tabellen belyser med andre ord prisudviklingen i udenrigshandelen.

Kilder og metoder: Der henvises til kommentaren til tabel 53.

Kvantum- og enhedsværdiindeks opgøres på grundlag af udenrigshandelsstatistikens mængder og værdier fordelt på ca. 10.000 varenumre. Ved enhedsværdien forstås værdien pr. enhed - som regel kg - af de varer, der er blevet indført eller udført under det pågældende varenummer. Enhedsværdien er altså udtryk for en gennemsnitspris.

Skibe mv. og Fortrolige forsendelser (forsvarsmateriel, F16-projektet) samt *Varer ikke specificeret efter art* indgår ikke i

indeksberegningerne.

Indeksene beregnes efter Fishers formel, dvs. som et geometrisk gennemsnit af indeksene beregnet efter Paasches og Laspeyres formler. Som basis anvendes nærmest forudgående kalenderår (1/12 af året ved månedsindekset), men indeksene omregnes ved kædning til fælles sammenligningsår, for tiden 1995 (1995=100).

Fra august 2001 beregnes månedsindeks. Der er beregnet sammenlignelige månedsindeks tilbage til januar 1995. Ved samme lejlighed er sammenligningsåret ændret til 1995. Kvantumindeks beregnes ved deflationsmetoden.

De månedlige indekstal bliver ajourført ved evt. senere korrektioner af indførte eller udførte mængder og værdier.

Bytteforholdet beregnes som forholdet mellem enhedsværdiindekset for eksporten og enhedsværdiindekset for importen multipliceret med 100.

Anden offentliggørelse: Der henvises til kommentaren til tabel 53.

58. Kvantumindeks i udenrigshandelen

Formål: Tabellen viser den mængdemæssige udvikling i importen og eksporten fordelt på varegrupper.

Kilder og metoder: Der henvises til kommentaren til tabel 53 og 57.

Anden offentliggørelse: Der henvises til kommentaren til tabel 53.

59. Renter og aktieindeks

Formål: Tabellen tager sigte på at vise udviklingen i renteniveauet og i rentestrukturen samt i aktiekursværdierne.

Kilder og metoder: Renterne er opgjort på grundlag af oplysninger fra Københavns Fondsbørs, fra Finanstilsynet, fra Danmarks Nationalbank og fra Finansrådet. Aktieindekset er baseret på de officielle kursnoteringer. *Den effektive rente for obligationer* er opgjort som et gennemsnit af effektive renter på enhedsprioritetsobligationer i åbne serier, opgjort sidste børsdag i måneden. Effektiv rente for statsobligationer mv. angiver den gennemsnitlige effektive rente ultimo måneden for statsobligationer og statsgælds-beviser, obligationer udstedt af Fiskeribanken og obligationer, udstedt af Færøernes Realkreditinstitut, under ét. Den gennemsnitlige effektive rente for *samtligeserier* er ligeledes beregnet på grundlag af kurser noteret sidste børsdag i måneden. I beregningerne indgår samtlige statsobligationer, et udvalg af åbne og lukkede serier af obligationer i almindelig og særlig realkredit og enhedsprioritetsobligationer på en sådan måde, at den effektive rente i de enkelte serier er vejret med kursværdierne af de i serierne cirkulerende beløb.

Den effektive pantebrevsrente er opgjort som den effektive kreditorrente. Pantebrevsrenten er beregnet af Finansrådet. Fra og med december 1999 anvendes cirkulerende pantebreve uden forsikringsgaranti med restløbetid på 15 år inden for 80 pct. af handelsværdien nominel rente 8 pct. p.a., og en årlig ydelse på 10,87 pct. af hovedstolen. Fra 2003 cirkulerende pantebreve med restløbetid på 20 år inden for 80 pct. af handelsværdien nominel rente på 7 pct. p.a., og en årlig ydelse på 8,87 pct. af hovedstolen.

Den gennemsnitlige udlånsrente i pengeinstitutterne er opgjort som de periodiserede, kvartalsvise faktiske renteindtægter (ekskl. gebyrindtægter) i forhold til de gennemsnitlige saldi på udlånskonti i pengeinstitutterne. Alene udlån i danske kroner indgår.

Den gennemsnitlige indlånsrente i pengeinstitutterne opgøres som de periodiserede, kvartalsvise faktiske renteudgifter i

forhold til de kvartalsvise gennemsnitssaldi på indlånskonti i pengeinstitutterne. Opgørelsen omfatter alene kronekonti i pengeinstitutterne.

Med pengeinstitutter menes filialer beliggende i Danmark af danske og udenlandske banker og sparekasser. Fra og med 1. kvartal 2002 er statistikken baseret på oplysninger fra Nationalbanken, hvor den tidligere offentliggjorte rentestatistik var baseret på oplysninger fra Finanstilsynet. Mellemværender med andre penge og realkreditinstitutter indgår ikke i beregningen af gennemsnitsrenterne.

Nærmere oplysninger om beregningsmåden ved den gennemsnitlige udlånsrente og indlånsrente i pengeinstitutterne gives i serien *Penge- og kapitalmarked* 2004:26 (Statistiske Efterretninger).

OMXC er Københavns Fondsbørs totalindeks og inkluderer alle aktier. OMXC erstattede den 15. juni 2001 det hidtidige totalindeks. Overgangen til KAX skete samtidig med, at indelingen af de noterede aktieselskaber overgik til GICS-modellen (*Global Industry Classification Standard*) udarbejdet af Morgan Stanley og Standard & Poor's. Basisværdien er 100 den 31. december 1995.

Anden offentliggørelse: Mere detaljerede oplysninger om tabellens områder bringes i publikationen *Penge- og kapitalmarked* (Statistiske Efterretninger) samt *Statistisk Tiårsoversigt og Statistisk Årbog*. Desuden bringes oplysningerne i www.statistikbanken.dk.

60. Penge- og realkreditinstitutternes udlån og indlån

Formål: Tabellen viser udviklingen i pengeinstitutternes udlån og indlån samt realkreditinstitutternes udlån fordelt på sektorer.

Kilder og metoder: Opgørelsen udarbejdes på grundlag af månedlig indberetning til Danmarks Nationalbank af samtlige realkreditinstitutter og af pengeinstitutter med en balancesum på mere end 300 mio. kr. samt kvartalsvis indberetning af pengeinstitutter med en balancesum under 300 mio. kr. For pengeinstitutternes vedkommende foretager Danmarks Nationalbank i månederne mellem kvartalsmånederne en opregning, af de faktisk indberettede balancer fra en dækningsgrad på mere end 99 pct. af balancesummen, op til 100 pct.

Ved pengeinstitutter forstås filialer, beliggende i Danmark, af danske og udenlandske banker og sparekasser.

Opgørelsen omfatter mellemværender med indlændinge i såvel kroner som fremmed valuta.

Sektorfordelingen er gennemført i henhold til sektorklassifikationen i forordningen om det europæiske nationalregnskabssystem (ENS95).

Anden offentliggørelse: Oplysningerne om udlån og indlån offentliggøres tillige af Danmarks Statistik i publikationen *Statistisk Tiårsoversigt og Statistisk Årbog* med forskellig periodedækning. Bringes endvidere i www.statistikbanken.dk.

61. Realkreditinstitutternes nyudlån

Formål: Statistikken belyser udviklingen i låntagning finansieret ved udstedelse af obligationer.

Kilder og metoder: Opgørelsen udarbejdes på grundlag af indberetninger fra realkreditinstitutterne til Danmarks Nationalbank. Tabellen omfatter nyudlån fra følgende realkreditinstitutter: Realkredit Danmark A/S, Nykredit A/S, BRF Kredit A/S, Dansk Landbrugs Realkreditfond, Totalkredit, Nordea Kredit A/S, Landsbankernes Reallånefond og FIH Realkredit.

Nyudlånet, netto, opgøres som nyudlånet, brutto, med fra-

drag for overførsler, indfrielse og ordinære afdrag. Fordelingen af nyudlån på ejendomskategorier finder sted på grundlag af karakteren af den ejendom, hvori der er pant.

Anden offentliggørelse: Opgørelsen bringes i *Statistisk Årbog*. Bringes endvidere i www.statistikbanken.dk

62. Forbrugerkredit

Formål: At belyse omfanget af forbrugerkredit og købekort-ydelser, ydet af firmaer, der ligger udenfor MFI-sektoren, dvs. af firmaer, der ikke er bank- eller realkreditinstitutter.

Kilder og metoder: Opgørelsen sker på grundlag af en spørgeskemaundersøgelse, der omfatter de væsentligste udbydere af forbrugerkredit- og betalingskortydelse. Statistikken yder et bidrag til den løbende belysning af kreditformidlingen i Danmark.

Anden offentliggørelse: Statistikken udkommer kvartalsvis i *Nyt fra Danmarks Statistik, Penge- og kapitalmarked* (Statistiske Efterretninger), mens årlige tal bringes i *Statistisk Årbog*. Desuden bringes oplysningerne i www.statistikbanken.dk.

63. Cirkulerende børsnoterede obligationer

Formål: Formålet med denne statistik er tosidigt: For det første viser statistikken den nominelle værdi af den cirkulerende obligationsmasse, fordelt på hovedgrupper af låntagere, og for det andet viser den hvilke hovedgrupper af obligationsejere, der ligger inde med de udstedte obligationer.

Kilder og metoder: Grundlaget for opgørelsen er indberetninger til Danmarks Statistik fra Værdipapircentralen, suppleret med oplysninger fra Københavns Fondsbørs. Fra 2. kvartal 2003 udtræk fra Danmarks Nationalbanks værdipapirdatabase.

Opgørelsen omfatter obligationer, noteret på Københavns Fondsbørs og registreret i Værdipapircentralen.

Under *statsobligationer, mv.*, opføres statsobligationer, statsgældsbeviser og skatkammerbeviser. Under *realkreditobligationer* opføres obligationer, udstedt af Realkredit Danmark, Nykredit, BRFKredit, Totalkredit, Landsbankernes Reallånefond, Dansk Landbrugs Realkreditfond, Nordea Kredit, FIH Realkredit eller af de realkreditinstitutter, der ved fusioner og sammenlægninger har dannet de nævnte kreditinstitutter. Under *Andre obligationsudstedende institutter* opføres blandt andet obligationer, udstedt af Kommunekredit, Danmarks Skibskreditfond og CMO/CBO instituttet. Endelig opføres under *Andre obligationer* alle øvrige børsnoterede og VP-registrerede obligationer, herunder erhvervsobligationer og visse udenlandske obligationer. Fordelingen af den cirkulerende obligationsmasse på hovedgruppe af ejere sker, for så vidt angår sondringen mellem indenlandske og udenlandske ejere, på grundlag af oplysninger fra Værdipapircentralen, mens fordelingen på indenlandske erhverv og lønmodtagere, pensionister, mv., sker på grundlag af oplysninger fra CVR registeret. Ved en erhvervsmæssig ejer af obligationer forstås i opgørelsen en ejer, der har et CVR-nummer, mens en lønmodtager, pensionist, mv. er en obligationsejer, der ikke har et CVR-nummer.

Anden offentliggørelse: Mere detaljerede opgørelser af den cirkulerende obligationsmasse og dens fordeling på udsteder og ejergruppe offentliggøres i *Statistisk Årbog*. Desuden bringes oplysningerne i www.statistikbanken.dk.

64. Bruttonationalproduktet i 2000-priser

Formål: De kvartalsvise nationalregnskaber tager sigte på at give et samlet og sammenligneligt billede af den kortsigtede økonomiske udvikling i udvalgte lande. I opgørelserne indgår en række centrale økonomiske størrelser, herunder bruttonationalproduktet, privat forbrug, offentligt forbrug og faste bruttoinvesteringer.

Kilder og metoder: Opgørelsesmetoden er baseret på anvendelse af FNs nationalregnskabssystem (System of National Accounts). Tallene er hentet i det europæiske statistikkontors (Eurostat).

Opgørelserne er for samtlige lande angivet i 2000-priser, og i nationale valutaer.

Anden offentliggørelse: Centrale økonomiske størrelser fra de kvartalsvise nationalregnskaber offentliggøres desuden i *Statistisk Tiårsoversigt* og i *Statistisk Årbog*. Detaljerede tal for Danmark findes i tabel 2-9 i *Konjunkturstatistik*.

65. Privat konsum i 2000-priser

Formål: Jf. tabel 64.

Kilder og metoder: Jf. tabel 64.

Anden offentliggørelse: Jf. tabel 64.

66. Offentligt forbrug i 2000-priser

Formål: Jf. tabel 64.

Kilder og metoder: Jf. tabel 64.

Anden offentliggørelse: Jf. tabel 64.

67. Faste bruttoinvesteringer i 2000-priser

Formål: Jf. tabel 64.

Kilder og metoder: Jf. tabel 64.

Anden offentliggørelse: Jf. tabel 64.

68. Betalingsbalancens løbende poster

Formål: Tabellen viser udviklingen i en række udvalgte landes løbende betalingssituation overfor omverdenen.

Kilder og metoder: Kilden er *OECD Main economic indicators*. Opgørelse af saldoen for betalingsbalancens løbende poster svarer i det væsentlige til omtalen i kommentaren til tabel 10. En sammenligning mellem landene af saldoen for betalingsbalancens løbende poster må fortolkes med forsigtighed.

Anden offentliggørelse: International tabel over betalingsbalancens løbende poster på årsbasis offentliggøres desuden i *Statistisk Årbog*. I *Statistisk Tiårsoversigt* offentliggøres på årsbasis en tabel over betalingsbalancens løbende poster i procent af bruttonationalproduktet.

69. EU-harmoniserede arbejdsløshedsprocenter

Formål: Formålet med tabellen er at vise udviklingen i arbejdsløsheden i udvalgte lande med sammenlignelige tal.

Kilder og metoder: Talmaterialet præsenteret i tabellen er beregnet af det europæiske statistikkontor (Eurostat) efter retningslinjer fra International Labour Office (ILO). Ifølge disse retningslinjer skal en person for at blive betragtet som ledig opfylde følgende tre betingelser:

- Være uden beskæftigelse.
- Stå til rådighed for arbejdsmarkedet inden for to uger.
- Aktivt have søgt beskæftigelse inden for de sidste fire uger.
- Samt være over 15 år.

Anden offentliggørelse: Harmoniserede arbejdsløshedsprocenter offentliggøres desuden i *Statistisk Tiårsoversigt* og i *Statistisk Årbog*.

70. Lønmodtageres fortjeneste. Procentvis årlig stigning

Formål: Tabellen giver en aktuell indikator af lønmodtageres fortjeneste for arbejdet i 11 lande.

Kilder og metoder: Talmaterialet er udarbejdet af Dansk Arbejdsgiverforening og hentet fra publikationen *DA Lønstatistik*. Oplysningerne ajourføres løbende med ændringer i nationale kilder, det være såvel nationale statistikbureauer såvel som arbejdsgiverforeninger i de enkelte lande. De danske tal opgøres efter international definition og er dermed sammenlignelige med de øvrige lande.

Lønbegrebet der anvendes er lønmodtagernes fortjeneste pr. arbejdet time (løn). Dette lønbegreb omfatter fx tid- og akkordløn, genetillæg, bonus og provision. Uregelmæssige betalinger, som ofte udbetales lidt forsinket, er så vidt muligt henført til det kvartal, hvor de er tjent.

Anden offentliggørelse: Tallene offentliggøres ikke i andre publikationer fra Danmarks Statistik.

71. EU-harmoniserede forbrugerprisindeks

Formål: De EU-harmoniserede forbrugerprisindeks (HICP) opgøres med særlig henblik på, at kunne benyttes til sammenligning af prisudviklingen i EU-medlemslandene, og bliver bl.a. anvendt af Den Europæiske Centralbank i forbindelse med udformning af den monetære politik.

Kilder og metoder: Kilden er Eurostat. HICP opgøres efter en række Råds- og Kommisionsforordninger, der fastlægger fælles standarder for beregningsmetoder og dækning af varer og tjenester.

Anden offentliggørelse: HICP offentliggøres i *Indkomst, forbrug og priser* (Statistiske Efterretninger) og i *Nyt fra Danmarks Statistik*.

72. Internationale prisnoteringer

Formål: Tabellen belyser prisudviklingen samt prisniveauet for en række råvarer, der er vigtige for dansk økonomi.

Kilder og metoder: Alle priserne undtagen priserne for råolie og olieprodukter er indhentet via dagspressen. Priserne for: gas-, fuel- og råolie og benzin indhentes fra International Energy Agency's hjemmeside (www.iea.org). Disse er opgørelser fra det Nordvesteuropæiske spotmarked. De er beregnet som et gennemsnit af måneden ud fra de daglige prisnoteringer.

For at kunne sammenligne de forskellige varers prisniveau er de enkelte varer omregnet fra de internationale mål til danske kr. pr. ton. Dog er guldprisen angivet i kr. pr. troy ounce, der udgør 31,1 gram.

Årstallene for de enkelte noteringer er beregnet som et gennemsnit af månederne.

Anden offentliggørelse: Internationale prisnoteringer offentliggøres ikke i andre publikationer fra Danmarks Statistik.

73. Produktionsindeks for industrien

Formål: Indekset tager, i form af et gennemsnitstal for industrien som helhed, sigte på at belyse variationer i de enkelte landes fysiske industrielle produktion som følge af ændringer i indsats af produktionsfaktorer eller ændret produktivitet.

Kilder og metoder: Talmaterialet er indsamlet fra de nationale statistikbureauer af OECD og offentliggjort i publikationen *Main economic indicators*. Som hovedregel omfattes virksomheder, der ifølge de internationale standarderhvervsgrupperinger (ISIC og NACE) hører til erhvervshovedgrupperne råstofudvinding og fremstillingsvirksomhed, inkl. visse offentlige værker, altså hovedgrupperne C, D og E. Det danske indeks adskiller sig fra de øvrige indeks ved at være ekskl. offentlige værker og ved at være et mængdeindeks for om sætningen.

Med undtagelse af indekset for Japan er samtlige indeks korrigeret for månedernes ulige længde samt i visse tilfælde desuden for officielle feriedage.

Undertiden kan årsangivelserne afvige fra gennemsnittet af de respektive månedsindeks, fordi de fleste landes industrielle årsstatistik er baseret på et andet og ofte mere detaljeret grundlag end månedsopgørelserne.

Anden offentliggørelse: Produktionsindeks for industrien offentliggøres desuden i *Statistisk Tiårsoversigt*.

74. Mængdeindeks for detailomsætningen

Formål: Detailomsætningsindeks er en hurtig statistik, der kan belyse udviklingen i en væsentlig del af det private forbrug.

Kilder og metoder: Talmaterialet er indsamlet fra de nationale statistikbureauer af OECD og offentliggjort i publikationen *Main economic indicators*. De anvendte statistiske metoder varierer mellem landene jf. *Main economic indicators. Sources and definitions*, June 2000. Derfor bør sammenligninger fortolkes med varsomhed.

Anden offentliggørelse: Danmarks Statistik offentliggør ikke mængdeindeks for detailomsætningen for udvalgte lande i andre publikationer. For yderligere information om danske tal se tabel 50.

75. Udenrigshandel. Import af varer (cif)

Formål: Tabellen har til formål at vise udviklingen i en række landes import af varer.

Kilder og metoder: Talmaterialet er indsamlet fra de nationale statistikbureauer af OECD og offentliggjort i publikationen *Main economic indicators*. Udenrigshandelstallene er opgjort som generalhandel for Danmark, Sverige, Norge, Finland, Storbritannien, USA og Japan. For de øvrige lande er udenrigshandelstallene opgjort som specialhandel. For samtlige lande er eksporten angivet fob (»free on board«) og importen med undtagelse af Frankrig og USA, angivet cif (»cost, insurance and freight«).

For yderligere belysning af den danske udenrigshandel henvises til kommentaren, jf. tabel 53.

I udenrigshandelstallene for USA indgår ikke transaktioner mellem USA og eget udstationeret militær.

Anden offentliggørelse: Internationale tabeller over udenrigshandelen offentliggøres desuden i *Statistisk Tiårsoversigt* og i *Statistisk Årbog*.

76. Udenrigshandel. Eksport af varer (fob)

Formål: Tabellen har til formål at vise udviklingen i en række landes eksport af varer.

Kilder og metoder. Jf. kommentarer og referencer til tabel 75.

Anden offentliggørelse: Jf. kommentarer og referencer til tabel 75.

77. Valutakurser

Formål: Tabellen viser udviklingen for en række udvalgte valutaer.

Kilder og metoder. Danmarks Nationalbank udregner års- og månedsgennemsnit for de i tabellen præsenterede valutakurser på grundlag af de dagligt noterede kurser kl. 11.30. Indekset for den effektive kronekurs er en geometrisk sammenvejning af udviklingen i Danmarks vigtigste handelspartners valutaer over for den danske krone.

Anden offentliggørelse: Valutakurser offentliggøres desuden i *Statistisk Tiårsoversigt* og *Statistisk Årbog*.

78. Real effektive valutakurs

Formål: Reale effektive valutakurser er en indikator for konkurrenceevnen. Et fald indikerer forbedret konkurrenceevne.

Kilder og metoder. Talmaterialet er indsamlet fra de nationale statistikbureauer af OECD og offentliggjort i publikationen *Main economic indicators*. I beregningen indgår 28 OECD-lande, 12 andre lande, samt fire zoner uden for OECD. Beregningerne er baseret på et dobbeltvægtningsprincip. Dette betyder, at der for hvert land tages hensyn til vigtigheden af de enkelte markeder, samt at der tages hensyn til konkurrenternes markedsandel på disse markeder inkl. hjemmemarkedet.

Anden offentliggørelse: Reale effektive valutakurser offentliggøres ikke i andre publikationer fra Danmarks Statistik.

79. 3-mdr. eurorenter i udvalgte lande

Formål: Tabellen har til formål at belyse den korte rente i en række udvalgte lande.

Kilder og metoder. Eurorenterne er aflæst af Danmarks Nationalbank hver dag kl. 11.00. 3-måneders satsen for Danmark er dog en indenlandsk 3-måneders usikret pengemarkedsrentesats, idet euromarkedet for danske kroner er af beskeden størrelse.

Anden offentliggørelse: 3-mdr. eurorenter offentliggøres ikke i andre publikationer fra Danmarks Statistik.

80. 10-årige statsobligationsrenter i udvalgte lande

Formål: Tabellen har til formål at belyse den lange rente i en række udvalgte lande.

Kilder og metoder. Tabellen præsenterer den effektive obligationsrente baseret på den til enhver tid toneangivende

obligation i det 10-årige segment. Talmaterialet er indsamlet af Danmarks Nationalbank.

Anden offentliggørelse: Effektive rentesatser af langfristede obligationer offentliggøres desuden i *Statistisk Årbog* og *Statistisk Tiårsoversigt*.

81. Kursindeks for aktier

Formål: Tabellens formål er at vise kursudviklingen på aktier, således som den beregnes af de enkelte lande på grundlag af nationale børsnoteringer.

Kilder og metoder. På grund af forskelle i omfang og karakter af disse noteringer kan det være vanskeligt direkte at sammenligne indeksudviklingen mellem de forskellige lande. Oplysningerne er indhentet gennem Danmarks Nationalbank og baseret på de daglige offentliggørelser i *Financial Times*. For yderligere belysning af det danske indeks henvises til kommentaren, jf. tabel 59.

Anden offentliggørelse: Kursindeks for industriaktier offentliggøres desuden i *Statistisk Årbog*.